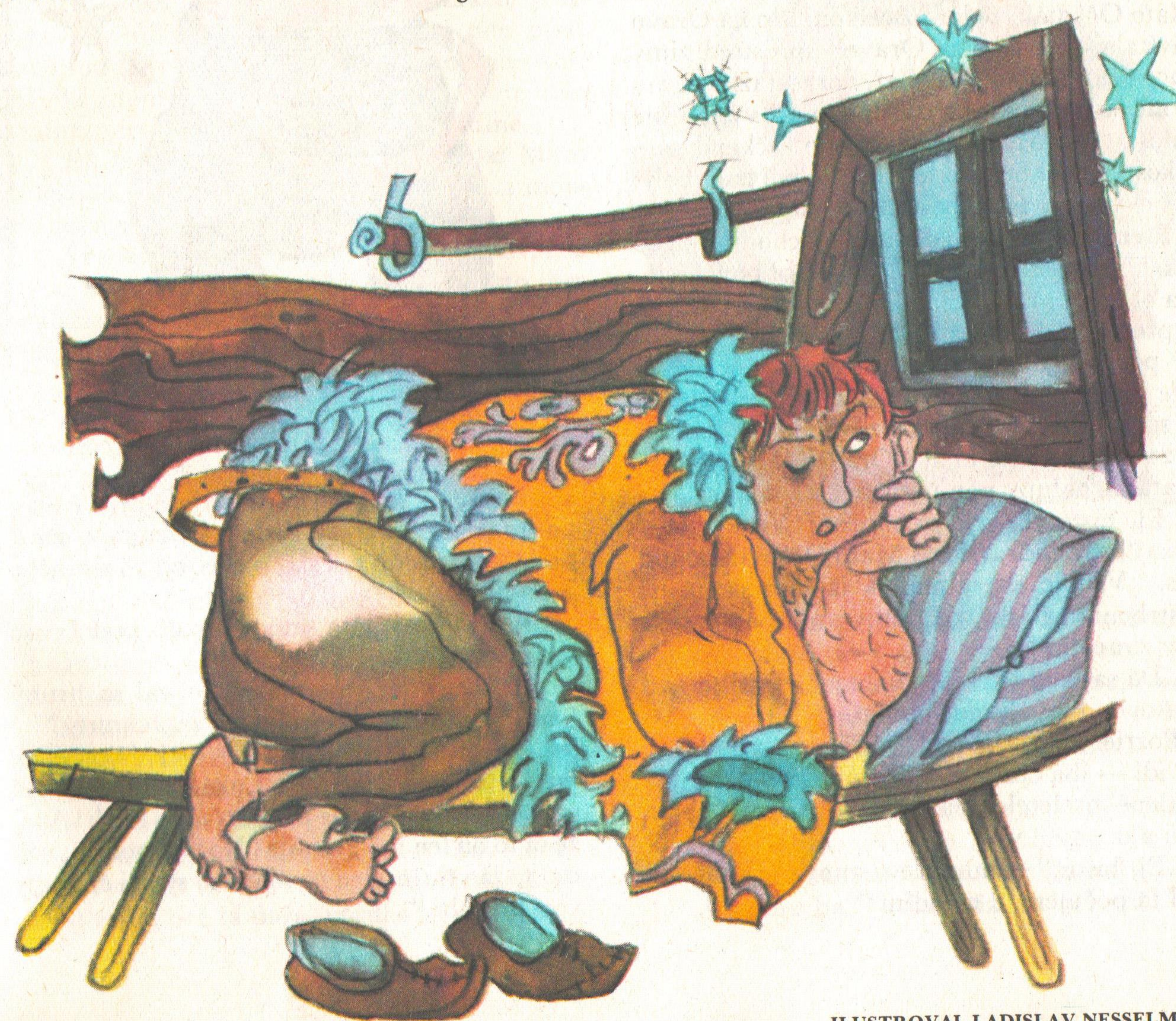

Chalupa ako chalupa LUBOMÍR FELDEK Ej, Oravci, rúči ľudia, v zime spia, na jar sa budia — zobudil sa i náš Maťo Očkaják. Zobudil sa a pozrel sa oblokom, či je už jar. Či vlastne — chcel sa pozrieť, ale sa nepozrel, lebo na Orave sú na jar obloky ešte pomaľované ľadovými kvetmi, nevidieť cez ne nič. Vstal teda Maťo Očkaják a otvoril dvere — že sa pozrie

dverami. Ale ani cez dvere nič nevidel, pretože dvere na Orave bývajú ešte i na jar zatarasené hrubou vrstvou ľadu. Vzal teda náš Maťo Očkaják valašku, že sa von z domu cez tú hrubú vrstvu ľadu prerúbe a tam vonku už najlepšie uvidí, ako je a čo je, či tá jar už je a či nie je.

Vy povieťe — akáže môže byť jar, keď treba ľad vo dverách rúbať. Ale podľa pochopu Oravcov — prečo by nemohla byť? Môže. Keby ľadu vo dverách už vôbec nebolo, keby len kde-tu v rohu zárubne cencúlik visel, to by aj tak už podľa pochopu Oravcov nebola nijaká jar, to by bolo s prepáčením už hlboké leto.

Nuž teda rúbal náš Maťo Očkaják do ľadu vo dverách, rúbal, a ledvaže si stihol valašku tretí raz vyštrbiť — v ľade diera. Potešil sa Maťo Očkaják, že jar už celkom isto na Oravu zavítala, lebo keď sa Oravec uprostred zimy chce z domu von prerúbať, horko-ťažko sa mu to nie na tretie, ale na tridsiate tretie vyštrbenie valašky podarí. Potešil sa Maťo Očkaják, ani si košefu neobliekol a len tak, do pol pása holý, vyšiel von, poprechodiť sa po dedine.

Prechodil sa on po dedine, prechodil — a čo videl? Jari ešte nikde. Všade vôkol bielobielo. Na oblohe mrak, cez ktorý sa ani lúč slniečka neprederie. A na okolitých chalupách ani stopy po dajakom živote. Ani na jednej neboli ešte prerúbané dvere, ba ani údery valašky sa spoza dverí chalúp neozývali — neklamný to znak, že sa ešte nijaký Oravec okrem nášho Maťa z chalupy von prerúbať nepokúša.

„Ej, bištu, ako je to možné? Veď je ešte zima!“ zahundral si náš Maťo Očkaják popod nos. „Veď je ešte zima! A ja som sa na tri vyštrbenia valašky z chalupy prerúbal, vari sa to v zime dá?“

„Dá sa, keď je chlap mocný,“ ozval sa nad Maťovou hlavou mocný hlas.

Pozrie sa Maťo nad seba a čo vidí? Nič nevidí — iba cíti, ako keby mu dačo náramne studené preletelo hlavou — jedným uchom dnu a druhým von.

„Ej, bištu,“ zahundrie si znova. „Ktože si, keď ťa počujem, a nevidím?“

„Ktože by som bol?“ odpovedá hrubý hlas. „Som vietor-severák. Veď je ešte zima. Čože si sa ty, Maťo môj, tak skoro prebral zo zimného spánku?“

„Ale jaj, keď ma čosi omínalo pod ľavou lopatkou,“ odvetí Maťo.

„Akožeby ťa neomínalo!“ ozval sa hrubý hlas. „Veď tam máš žabykláč zapichnutý!“

„Ej, bištu!“ zvolal Maťo Očkaják. „Tak predsa mi ho ten Števo Lukáčik pichol, keď sme sa koncom jesene pred krčmou lúčili! A ja, že sa to on len tak zastrája! No veď počkaj, veď mu to ja vrátim, len čo sa on zo svojej chalupy von prerúbe!“

„Neprerúbe sa on tak skoro,“ ozval sa zase hrubým hlasom severák. „Jeho pod ľavou lopatkou nič neomína, spí on ešte tuhým zimným spánkom. Veď je ešte iba január. Radím ti dobre — vráť sa do chalupy, ľahni si na brucho a aj ty si ešte zo dva mesiace pospi.“

Keď to severák povedal, mocne si — na znamenie toho, že dohovril — odpľul. Lebo tak je to so severákmi — zato nič, že ich nevidíš, keď môžu hovoriť, aj odplúvať si môžu. A odpľul si náš severák na nešťastie pre nášho Maťa Očkajáka práve smerom k jeho chalupe.

Slinka severáka preletela Maťovi okolo ucha, len tak hvizdlo, a ulepila sa — pravdaže ste uhádli — rovno na tú dieru, ktorú Maťo Očkaják vyrúbal do ľadu. Obzrel sa Maťo Očkaják — diery vo dverách jeho chalupy nikde. Jeho chalupa, čo ešte pred chvíľou — vďaka tej diere — jediná na okolí javila známky života, mala znova dvere celé zamrznuté ako ostatné chalupy v dedine.

„Ej, bištu, ale si mi spravil!“ zvolal Maťo Očkaják. „Ja do pol pása holý vonku, a moja valaška vovnútri!“

„Prepáč mi to, Maťko,“ ospravedlňoval sa severák. „Nechcel som. Ak by si sa takto, bez valašky, nedostal domov nebudaj až do jari, pousilujem sa aspoň, aby...“

„A čo sa budeš usilovať,“ prerušil ho Maťo Očkaják a ani nevyčkal, kým mu severák povie, o čo sa to vlastne chce usilovať. „Ako som sa dostal z domu von, tak sa dostanem aj doň nazad.“

Valaška síce — ako vieme — ostala Maťovi dnu v dome, ale načo je rúčemu chlapovi valaška, keď má pod ľavou lopatkou zapichnutý žabykláč? Vytrhol si Maťo žabykláč Števa Lukáčika spod lopatky a poďho k zamrznutým dverám.

Mocný bol Maťo Očkaják chlap, naozaj mocný. Zarezal on žabykláčom do ľadu — štvorec nakreslil. Tri razy po tom štvorci žabykláčom prešiel a potom len tak zľahka ľavou rukou po zárubni ťľapol. A hľa — kocka ľadu vypadla a vo dverách sa zjavila diera, ešte onakvejšia než tá prvá, vyrúbaná valaškou.

„Mocný si ty chlap, Maťo, naozaj mocný,“ zahúdol uznanelivo severák za Maťovým chrptom.

A v ústrety Maťovi, znútra domu, ozvali sa milým ženským hlasom také isté slová:

„Mocný si ty chlapec, Maťo, naozaj mocný.“

„A ty si sa u mňa v dome kde nabrala?“ zvolal Maťo, keď sa z prvého prekvapenia spamätal, žabykláč odhodil, do domu vošiel a spoznal, že milý ženský hlas, čo sa v dome ozýva, patrí jeho susede, švárnej dievke Balekovej.

„Nepovedz ty, povedia tebe,“ zasmiala sa švárna dievka. „Veď ja som doma. To ty si sa ku mne, Maťo, do chalupy vlámal!“

„Chachacha!“ rozosmial sa severák, lebo

nielen dievka, nielen Maťo Očkaják, ale i on, severák, už pochopil, čo za smiešna vec sa stala. „Chachacha, Maťo, veď si si ty domy poplietol! Zo svojho si vyšiel, do susedkinho si sa vrátil. A keby aspoň oblečený — ale do pol pása holý, chachacha!“

A náš severák, tak ako predtým, i teraz si na znamenie, že dohodovoril, mocne odplul, a nemusíte dvakrát hádať, čo sa stalo — znova slina nášho severáka zalepila dieru, čo vyrezal Maťo.

A chalupa švárnej dievky Balekovej, čo ešte pred chvíľou jediná v dedine javila známky života, znova bola na nerozoznanie od ostatných chalúp. Ba predsa — drôbnostkou sa od ostatných chalúp líšila: povaloval sa pred ňou akýsi predmet. Aký? Nuž taký. Žabykláč Števa Lukáčika to bol, čo Maťo Očkaják, skôr ako vstúpil do chalupy, odhodil.

A to je všetko.

Máli sa vám to? Dobre. Budeme čakať, či sa

Maťo Očkaják z chalupy zase von neprerúbe. I severák čaká. Čaká chvíľu, čaká dve, a keď sa ani po troch chvíľach nedočká, zahundre si popod nos:

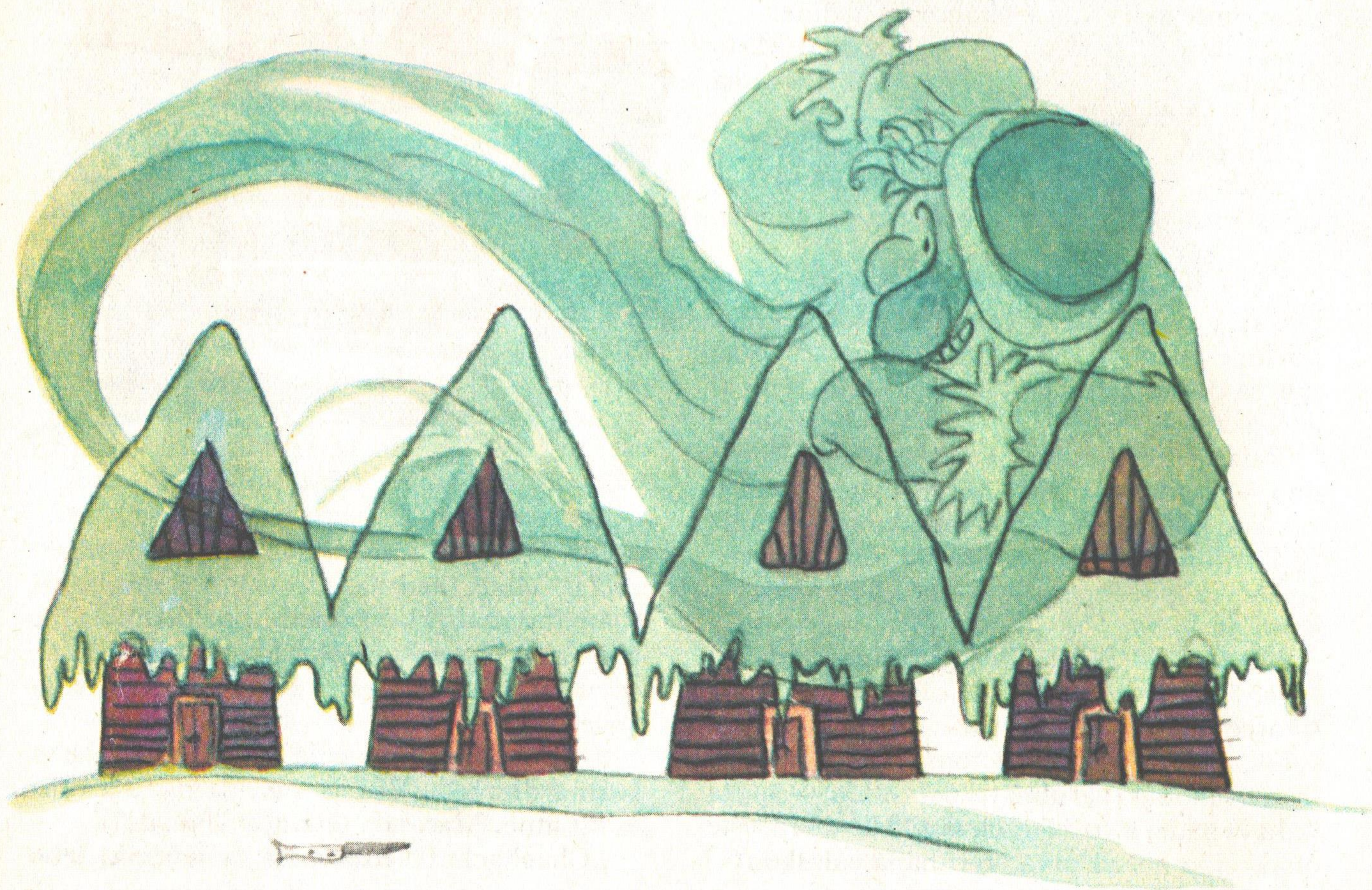
„Ej, bistu, veď žabykláč Števa Lukáčika sa pred chalupou povaluje a valašku si Maťo nechal doma, nemá sa ten ako von prerúbať, ostane ten tam už do jari.“

To si zahundre severák, do jari sa mu pred chalupou čakať nechce, a uletí.

A my čo? My vieme, že aj keď Maťo so sebou ani svoju valašku, ani Števo Lukáčikov žabykláč nemá, v takej chalupe sa dajaká iná valaška, dajaký iný žabykláč nájsť musí — chvíľu ešte počkáme.

Ale nič sa nerobí. Že by švárna dievka a Maťo Očkaják nemohli nič poriadne nájsť? Alebo možno ani nehľadajú. Naozaj tam tí ostanú do jari.

A tak už ďalej ani my nečakajme, rozprávke si koniec privolajme.

Vianočný čarodej

VILIAM TURČÁNY

**Keby som tak bol čarodejníkom,
vyčaril by som na Vianoce strom
a v každom dome, v každom byte
z dlážky by vzrástol okamžite
nie dáky stromček napodobený
z umelej hmoty, voskom zdobený,
aký dnes dostať hockde v kvetinárstve,
lež pravá jedlička a z pravých ratolestí
i s trošilinkou skutočného vetra,
ktorý ich rozšelestí
a vôňu živice tak rozveje tým bytom,
že pritom
i plody magické z jej vetiev pokynú
na celú rodinu.**

**S čarovnou paličkou pobral by som sa ďalej
a robil čary
na každej ceste, každom trotoári.**

**Hneď vedľa Pioru
krásny strom zdvihol by som hore
k obzoru**

**a na ňom plno panien
každého druhu,
čo majú oči ako dúhu,
keď zavrú ich, hneď hľadia opojne
cez divotvorné skielce,
hneď „tata“ volajú, hneď chodia dôstojne,
hneď tancujú
i robia kotrmelce.**

**Každá z nich žiarivú tvár má
a každú z nich si môžeš vziať:
jasné, že zdarma!**

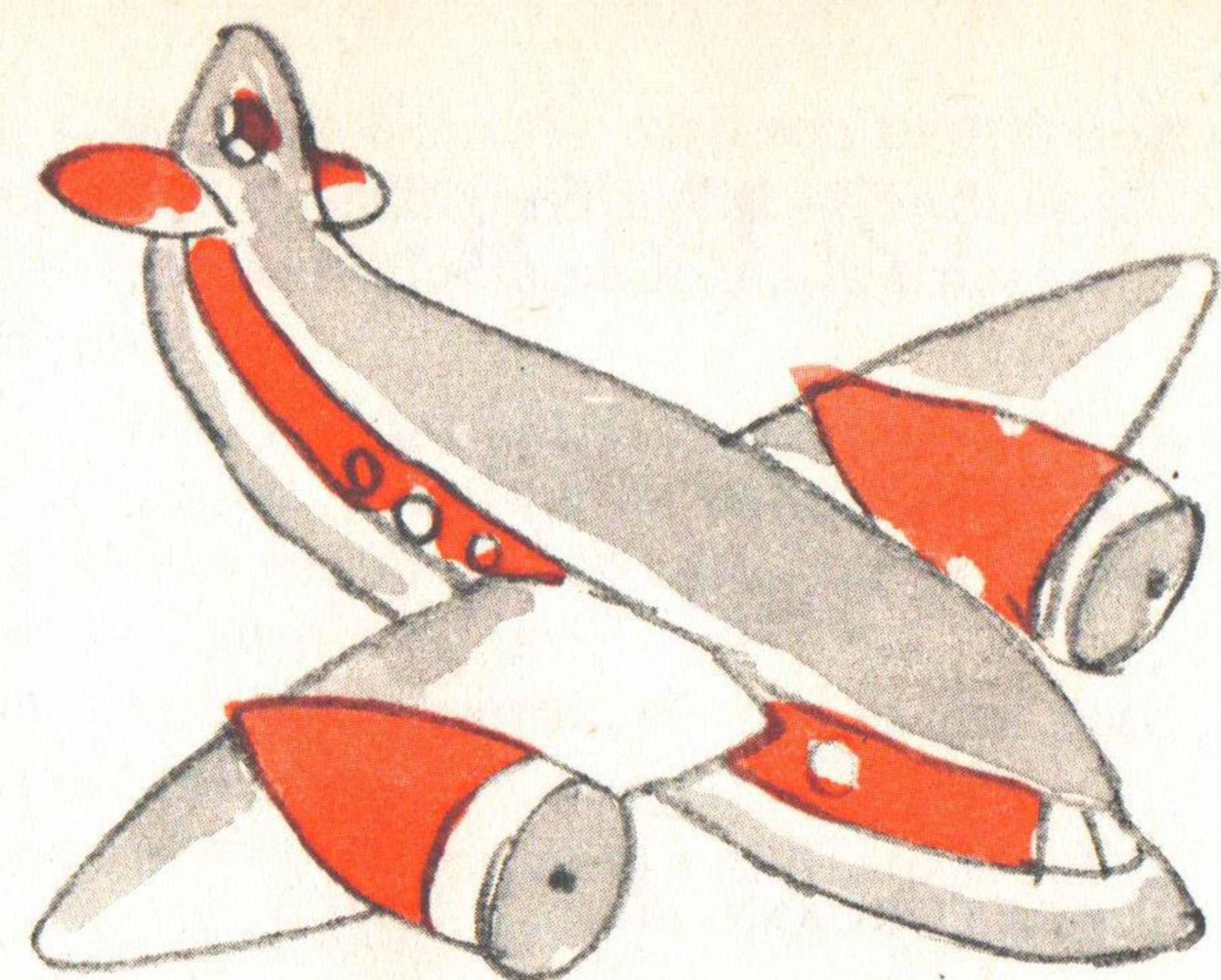
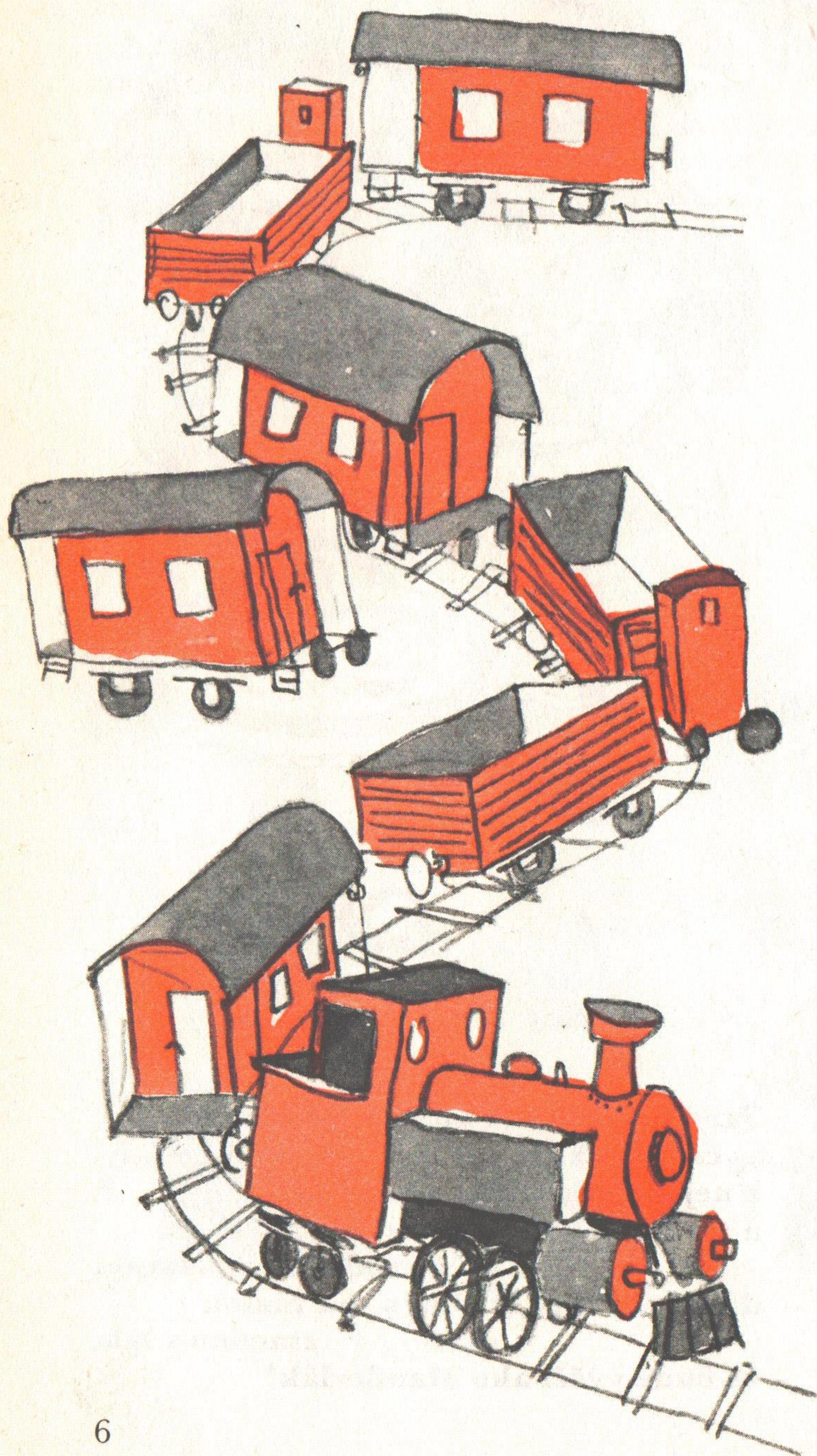

**Pred divadlom, naň Hviezdoslav hľadá,
vyčarím strom, strom z pravej čokolády,
z nej bude kvapkať smotana —
a na Námestie Slovenského
národného povstania
dám taký istý strom, s tou malou
zmenou však,
že bude vyšší ako Manderlák!**

Ste ustatí už z tejto prechádzky?
Nasadnúť môžeme na vláčky,
len nájdeme prv miesto pre strom,
čo k vláčkom by aj šíny mal:
na trhovisku pred Silvestrom
najlepšie by sa asi vynímal.

Strom pre lietadlá s každou rýchlosťou
obstojne by stál vari

pred technikou a pred poštou,
kde po ruke sú hneď aj opravári.

Dám každej ulici jej osobitný strom,
nech deti na ceste pod stromy daronosné
Bratislavu si prezrú ako vo sne,
ktorý sa stane Štedrým dňom.

Za každú hračku
strhnutú stromu z konára
sa ihneď ďalšia vynára:
má takú istú značku
a krásna je sta každá doterajšia —
ak len nie krajšia.

Pred Tuzexom, na ceste do banky,
zasadím pre dospelých
strom na plášte a topánky.

To by som všetko urobil — byť mágom.
I ďalších zázrakov a divov celý vagón!

Ale že nie som —
darovať môžem iba priania:
tých mám, že nevojdú vám možno
do izbičky.

Vyberte si z nich tolko, koľko chcete!
Najradšej prijmite, ak sa vám
páčia, všetky!

(Podľa G. Rodariho)

Hambuchta

ŠTEFAN MORAVČÍK

V Borskom Mikuláši bolo Mikuláša.
Z domu do domu chodili chlapci oblečení
v prevrátených kožuchoch, v širokých konop-
ných nohaviciach vypchaných slamou, s tvá-
rou čiernou od sadzí. Aby ich nebolo poznať,
mlčali ako ryby. Za svoju návštevu dostávali
sušené jabĺčka, orechy alebo zopár grošov.

Chlapci chodili z domu do domu, štrngali
reťazami a strašili neposlušníkov. Prešli už pol
dediny, keď sa k nim z čista jasna pripojil
neznámy chlap s maskou, oblečený za čerta.
A že či môže ísť s nimi. Chlapcom sa, pravda,
podarený ježibábel páčil, a tak ho vzali medzi
seba.

Chodili chlapci z domu do domu a čertisko
sa vždy vypytoval: „Máte poslušnú dcéru? Vie
variť a gombíky prišívvať?“

A rodičia len hundrali: „Lenivá je, nepo-
slušná, odvráva...“

Prišli chlapi do jednej rodiny, kde mali
veľmi pekné dievča. Vraveli jej Zlatomária,
lebo mala vlasy husté a krásne, zo samého
zlata. Dievčaťu išlo už na štrnásty rok, robota
mu voňala, práca pod rukami horela, ale
jazýček malo ako britva.

Prišli chlapci do toho domu a čo hrmocú, to
hrmocú.

„Je poslušná vaša dcéra? Vie variť a gombí-
ky prišívvať?“ pýta sa rohatý.

„Šikovná je,“ vraví matka. „Aj variť vie.
Len keby toľko neodvrávala.“

„Bububu, budem si ju musieť vziať so sebou
do pekla,“ mrmle čert a už ju berie. Strčil
dievča do vreca, prehodil si ho cez plece
a hybaj.

Chlapci chodili ďalej z domu do domu,

štrngali reťazami a strašili neposlušné deti.
Rodičia Zlatomárie sa potmehúdsy usmieva-
li, ako svoju jazyčnicu vytrestali.

Prešla hodná chvíľa, ale dievčata čo nič, to
nič. Lutaj, lutaj, lutajlom — čo sú to za žarty?
Už by tu mala byť!

Maže otec za chlapcami a kričí už zďaleka:
„Hej, kde je naša Zlatomária? Prečo ešte
neprišla domov?“

Ale chlapci o ničom nevedeli. Rohatý vraj
odbehol aj s dievčaťom, že ju zavrie do
stodoly... Bežal otec do stodoly, ale po dievčati
ani stopy. Ani ju nenašli. Oplakali ju a bolo.

Otcovi však ten neznámy nedal pokoja.
Hľadal ho po celom kraji, na všetkých púťach
a jarmokoch, na hodoch aj majálesoch. Aj ho
našiel. Na jarmoku v Trnave.

Vyberá si pekný bičik, keď tu zrazu — čo
vidí? Uličkou medzi šiatrami sa nesie velikán-

sky kotlisko! Novučičký nový, medený, celý len tak žiaril ako slniečko. A za tým kráčajúcim kotlom ide ten čertisko! Veľkou varechou búcha po kotle, až sa to po celom jarmoku ozýva.

Pozrie otec pod ten kotol idúci — a tu ho máš! Zlatomária! Otec ťukol prstom do vzduchu a ukázal lumpa hajdúchovi. Chytili ho, poviazali, ale slova z neho nedostali. K ničomu sa nechcel priznať. Ale Zlatomária mala podrezaný jazýček, tá všetko vysypala jedným dychom.

„To je zbojník Hambuchta,“ ukázala na podareného čerta. „Preukrutný hladoš. Uniesol ma, aby som v Kuchyni zbojníkom varila, piekla a smažila. Pozrite, aký kotol kúpil. Celý baran sa doň vojde.“

„Hambuchta?“ začudovali sa všetci čudnému menu.

„Tak veru, Hambuchta!“ potvrdila dcéra. „Čo nazbija, všetko preje. Nikomu nič nepraje. V hustých lesoch si so svojimi kumpánmi postavil drevený domček, kde im musím variť. Zbojníkov i domčekov pribúda, už je z nich celá dedina. Kuchyňa sa volá.“

Nahnevaní sedliaci začali spomínať stratené volky a kozy, ovce a barany. Tak toto je ten zbojník, čo im ich odviedol! Často ho videli v Častej, z Brezovej ho vyhнали brezovými prútmi, cez Závod musel uháňať pred ľuďmi s vetrom opretek. V Senci ukradol štyri vozy sena. V Kuklove si dal na tvár kuklu, aby ho nikto nespoznal. A bral, čo videl. Nič nenechal na pokoji. Kostolné zlato, šaty a bielizeň, ba aj deti. V Smoleniciach mal však smolu a v Smolinskom dve. Vidlami a cepmi ho hnali až do Modry a tak ho mlátili, že bol celý modrý. Hambuchta sa však nepolepšil. V Gajaroch

vykradol pekára a v Jakubove Štrpku, mäsiara. V Lozorne lozil po domoch, keď ľudia boli v poli. A nehanbil sa uniesť krásnu Zlatomáriu z Borského Mikuláša...

„Zbojník od špiku!“ zahučal dav, ktorý sa zbehol okolo lotra.

Spravili s ním krátky proces. Na mučidlá! Odkiaľsi prikvitol kolomažník a ponúkal sa, že toho čerta rohatého namočí do kolomaže. Dva kroky za ním handrár, že ho vykrbáľa v perí.

Hnali Hambuchtu celým Záhorím na potupu svetu. V Lábe mu dali „laby“ do želiez, v Stupave ho uviazali o stĺp hanby, ktorý tu volajú „stúp páva“. V Máste ho mastili palicami, v Bystrici ho bili a kričali aj na deti, aby mu pridali: „Bi strýca! Bi strýca!“ V Bratislave všetci ako rodní bratia skríkli

jedným hlasom: „Sláva! Sláva, už ho máme! Do klietky ho dáme!“

Dráb stál obďaleč a máčal si remienkový korbáč v súdku s vodou.

„Na dereš s ním!“ vykrikoval dav.

Desať, dvadsať, tridsať, začal zbojník kričať: „Nebudem dobrý, nebudem, kým ma neodrú na buben! Keď budú na mne bubnovať, len potom budem sľubovať.“

To bratislavských pánov mimoriadne rozhnevalo. Čo s takým hlavatým lúpežníkom? Do kola s ním!

A tak svoju zbojnícku púť skončil Hambuchta v Lamači, kde ho na vršku, kde teraz kostol stojí, lámali v kole, pokým nevydýchol naposledy. Lutaj, lutaj, lutajlom, odvtedy je Lamač Lamačom...

Lod' a jej kapitán

PAVOL ŠTEFÁNIK

*V rovinatom kraji
pláva po Dunaji
velikánska loď.
Hore prúdom mieri,
prudkú vodu čerí.
Pod sa pozrieť, pod!*

*Vidíš našu vlajku
na stožiarí.
Vlnky nesú čajku,
vlajka žiari.*

*A chlapec sa opýta:
„Povedz, lodný kapitán,
čo je na tej lodi,
ktorá svetom chodí?“*

*A kapitán volá
všetkým dookola:
„Veziem datle, kokos, figy,
banány a citróny.
Chodia po ne do Afriky
lodi celé kolóny.“*

*Kapitán, kapitán,
viac sa chlapec nepýta,
už vie toho dost.
Vrátili sa lastovičky,
upokojá jeho sničky,
jeho zvedavosť.*

Slivkový lekvár

BOŽENA TRILECOVÁ

„Nová Ves, vystupovááát!“ volá sprievodca.

„Tak, a sme tu!“ povie Luba a prekvapene sa obzerá.

„Čo je? Vari nie sme v Novej Vsi, keď sa tak obzeráš?“ spytuje sa Mišo.

„Všetko sa tu zmenilo,“ šomre Luba a vyvaľuje okále na žlté slnečnice za plotom.

„Čo sa zmenilo?“ čuduje sa otec. „Stanica stojí tam, kde stála, ploty sa nepohli. Len...“

„Stromy majú všelijakú farbu: žltú, červenú, hnedú,“ mudruje Mišo.

„Už je po lete!“ vyhrkla Luba.

„Tebe je smutno za letom? Nič to. V starkého záhrade ti bude veselšie, len pridajme do kroku.“

Otec rázne vykročil a Luba s Mišom museli pobehnúť, aby mu stačili.

U starkých na dvore krákorili sliepky, v malej ohrade pobehovali zajace a pred dvermi sa vyhrieval kocúr. Pri plote stál somárik Číselko a odštipkával si trávu. V tom híkajúcom, krákorajúcom kráľovstve chodila sem i tam starká. Sypala sliepkam zrno, kocúrovi naliala mlieka, zajacom podhodila mrkvu.

V záhrade sa červeneli jablčka, sem-tam cupol zrelý orech, vysoko vysoko sa žlteli sladké hrušky.

„Fíha! Vyzerá to tu, akoby padal slivkový dážď,“ začudoval sa otec, keď zazrel pod stromom napadané slivky.

„Slivka je potvora. Keď dozreje, toľko sa vrtí, až stopka nevydrží, a rup! Potom padá, tukne do druhej slivky, tá do tretej, a už je ich pod stromom celá kopa,“ vraví starký a zohýba sa k zemi.

„My ti pomôžeme, raz-dva budeme hotoví,“ skríkne Luba a ruky sa jej len tak mihajú.

Cár a lodník

RUDO MORIC

Majstri a tovariši cechu lodníkov, čo mal na svojej zástave svätého Mikuláša, dostali veľkú úlohu. Takú velikánsku, že sa im nad ňou zakrútila hlava. A tú úlohu im nedal nik iný ako sám cisár a kráľ Leopold.

Táto úloha znela: Postaviť dunajskú lodnú flotilu. Dvadsať lodí, môže byť aj viac! A na dôvažok ešte jeden príkaz: Lode postaviť čo najrýchlejšie, lebo Turek je čoraz bližšie.

Oproti minulosti, keď páni si narozkazovali a až potom sa trhovali o každú zlatku, cisár pán vopred sľúbil cechu svätého Mikuláša za dobrú robotu celých stopäťdesiat tisíc zlatých.

Majster Krištof teraz stál pred ostatnými majstrami a tovarišmi a takto im stúpil do duše:

„Bratia, musíme sa ponáhľať, lebo Turek nám je za päťami.

Teda nielen pre cisára pána, nielen za kôpku zlatiek, ale aby sa Turek nedostal do našej Bratislavy!“

„Len keby nebolo tak horúco,“ hundral ktorýsi z majstrov.

„Prežili sme my už aj horúcejšie dni, Ondrej,“ vraví majster Krištof. „Ale cech bratislavských lodníkov nesmie sklamať krajinu!“

Lodníci sa pustili do roboty a pracovali naozaj rýchlo. Ani dňa ani noci nešanovali. Sám Krištof sa zarovno s ostatnými pustil do práce. A vybral si tú najzložitejšiu. Pod hladinou Dunaja sú všakovaké prúdy a tie bránia kormidlovaniu. Kormidlo lieta z boka na bok, ťažko sa pri ňom narobia niekoľkí chlapi. Nuž Krištof si zobral do hlavy, že vymyslí taký prevod, aby kormidlo odolávalo zradným prúdom, a pritom aby bolo ľahko ovládateľné.

Práve keď boli chlapi v najlepšej robote a lodenicou sa ozýval lomoz a buchot, odrazu sa zjavili dvaja neznámi muži.

Chlapi, zabratí do roboty, si ich v prvej chvíli ani nevšimli. Až keď zastali rovno pri Krištofovi, ten zdvihol oči od roboty. A čo vidí: Jeden z prišielcov je chlap ako hora. Môže mať zo tridsať rokov, možno o rôčik-dva viac, ale chlapina je to ani hora. Na nohách čižmiská vyše kolien, odetý je do zelenkavého hávu. Dlhé vlasy, v tvári živé oči a pod nosom tenké fúziky. A ten druhý pravý opak prvého. Drobný, cintľavý, v sutane minoritov, žobravých mníchov. A čo hľadia, to hľadia na Krištofa a robotu pred ním.

Keď oni nič, ani Krištof nič. Robí si ďalej svoje.

Až po dlhej chvíli sa opýta ten útlý páterko:

„Akože to chceš napojiť na kormidlo, syn môj? Doteraz sa to všade inakšie robilo.“

Krištof zastal v robote prekvapený. Laľa, veď sa ten vyzná v kormidlách. Potom odvetil:

„Doteraz ináč, ale ja chcem takto.“ A neznámym ľuďom dopodrobna vysvetlil, ako to myslí.

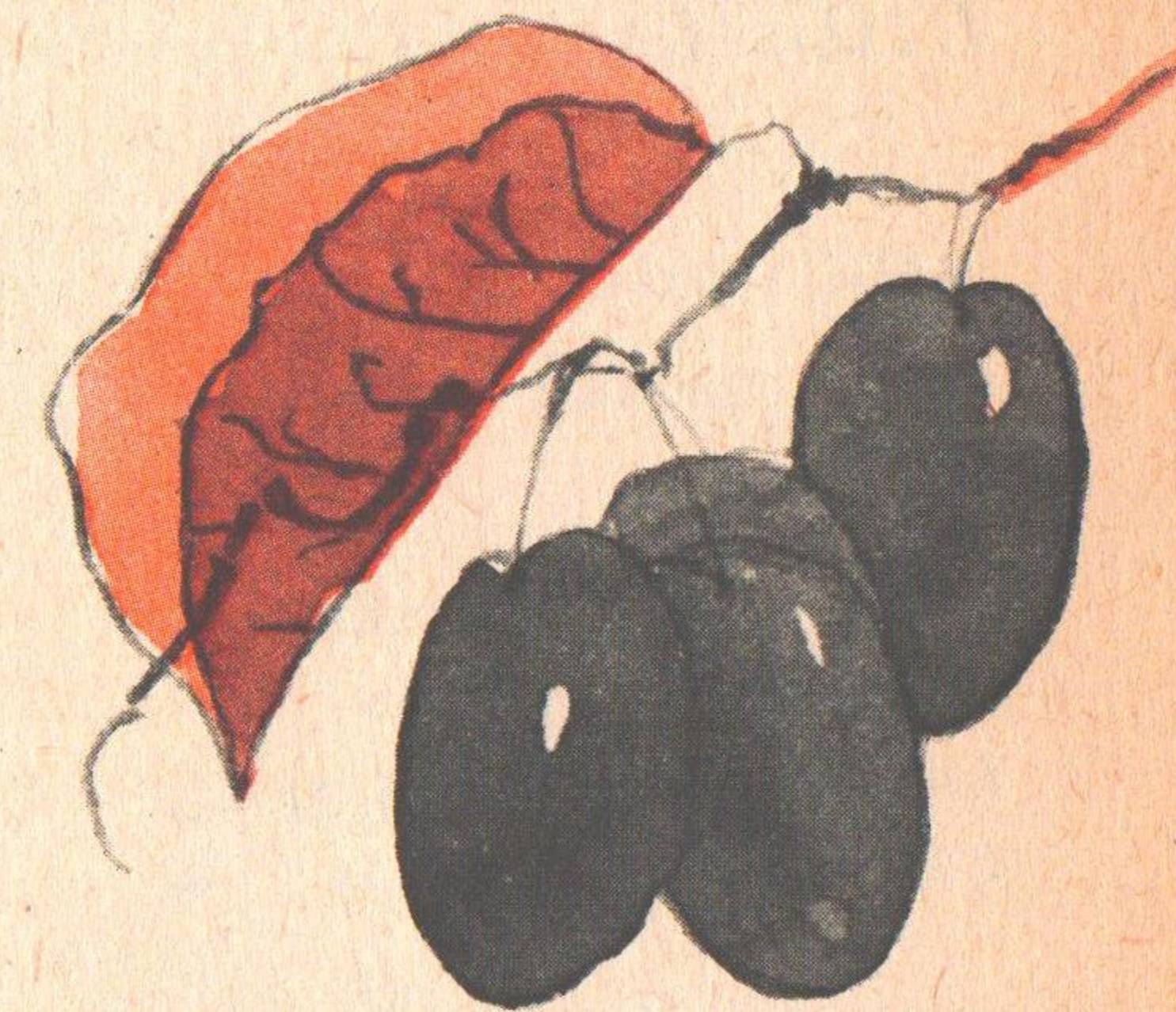
Potom sa aj ten vysoký zapojil do rozhovoru. A nehovoril po nemecky, lež akousi blízkou a zrozumiteľnou rečou, takže s Krištofom sa poľahky dohovorili. Nuž začala sa tá ráňava dopodrobna vypytovať na to, ako lode stavajú, ako ich vystužujú, z akého dreva robia kostry, aké paženia dávajú. A už tu nebol len Krištof, pridali sa aj ďalší majstri a tovariši.

Dlho takto debatovali, jeden druhého presviedčali. Ba čo viac, páterko, ktorého tá ráňava „páter Wolf“ oslovovala,

„A ja idem starkej vyčistiť kotlík,“ povedal otec a odišiel.

Mišo s Lubou slivky zbierali a jedli, jedli a zbierali.

„Tak, hotovo!“ povie starký a nasype posledný košík do debničky.

„Teraz čo?“ pýta sa Mišo.

„Teraz budeme umývať poháre, vylupovať kôstky a lietať okolo starkej,“ vysvetľovala Luba Mišovi.

„Prečo lietať?“ začudoval sa Mišo.

„Lebo starká vravieva, že keď sa od lekvára odskočí, hneď zmizne z očí.“

„To ako?“

„Jednoducho. Lekvár prihorí, keď sa pri ňom nestojí a nemieša.“

A tak okolo starkej lietala celá rodina. Luba umývala poháre, Mišo ich utieral. Starký vylupoval kôstky a otec prikrýval plné poháre celofánom.

A ten lekvár bol sladký ... sladulinký preto, lebo ho starká len miešala, sypala doň cukor, miešala, aby sa jej spreď očí nestratil. Veď okolo nej všetci len tak lietali.

Kto pomáha mojej mame

MAGDA BALOGHOVÁ

*Večer vezmem pyžamku,
chytro volám Žuzanku.
Rozprávočka, vo dne skrytá,
z čiernej skrinky von sa pýta.*

vytiahol olovko a na kuse laty nakreslil Krištofovi vhodné riešenie zapojenia kormidla na riadenie lode.

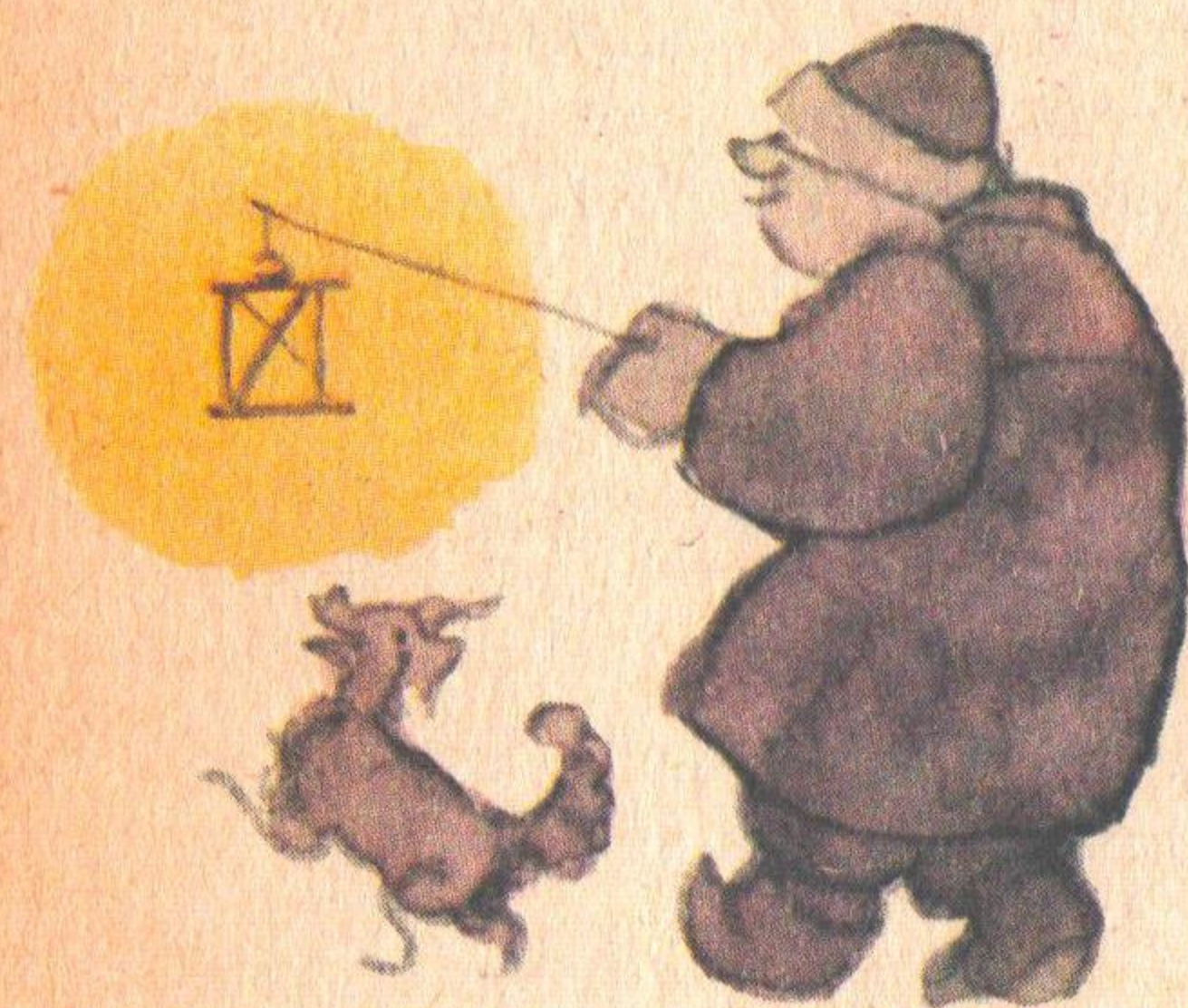
A veru majster Krištof uznal, že mu dobre poradil.

Krištof však chcel na vlastné oči vidieť, ako to pôjde, i ukázať, ako kormidlo k lodi pripojí. Nuž spolu s ostatnými chlapmi zdvihli ťažké kormidlo a niesli ho k lodnému trupu. A vtedy sa to stalo. Jednému sa šmykla noha, spadol, a aj ostatní stratili rovnováhu. A opacha kormidlo podho na zem. Ale keby len na zem. Privalilo majstra Krištofa, ktorý ho nechcel pustiť, aby sa nedolámalo. Ej, veru zle sa stalo. Ostatní chlapi v strachu uskočili a potom iba zízali na pripučeného majstra, čo tíško postenkával.

Vtedy cudzí vysoký chlap priskočil ku kormidlu, čo úbohého Krištofa tlačilo k zemi; poriadne sa zaprel a začal opachu dvíhať. Bledá tvár mu celá očervenela. Ale kormidlo sa pomaly zdvihlo. Všetci ostatní zdreveneli v úžase. Aká to obrovská sila! Takého siláka ešte nevideli. A keď sa spamätali a priskočili mu na pomoc, kormidlo už bolo odvalené a majster Krištof vyslobodený.

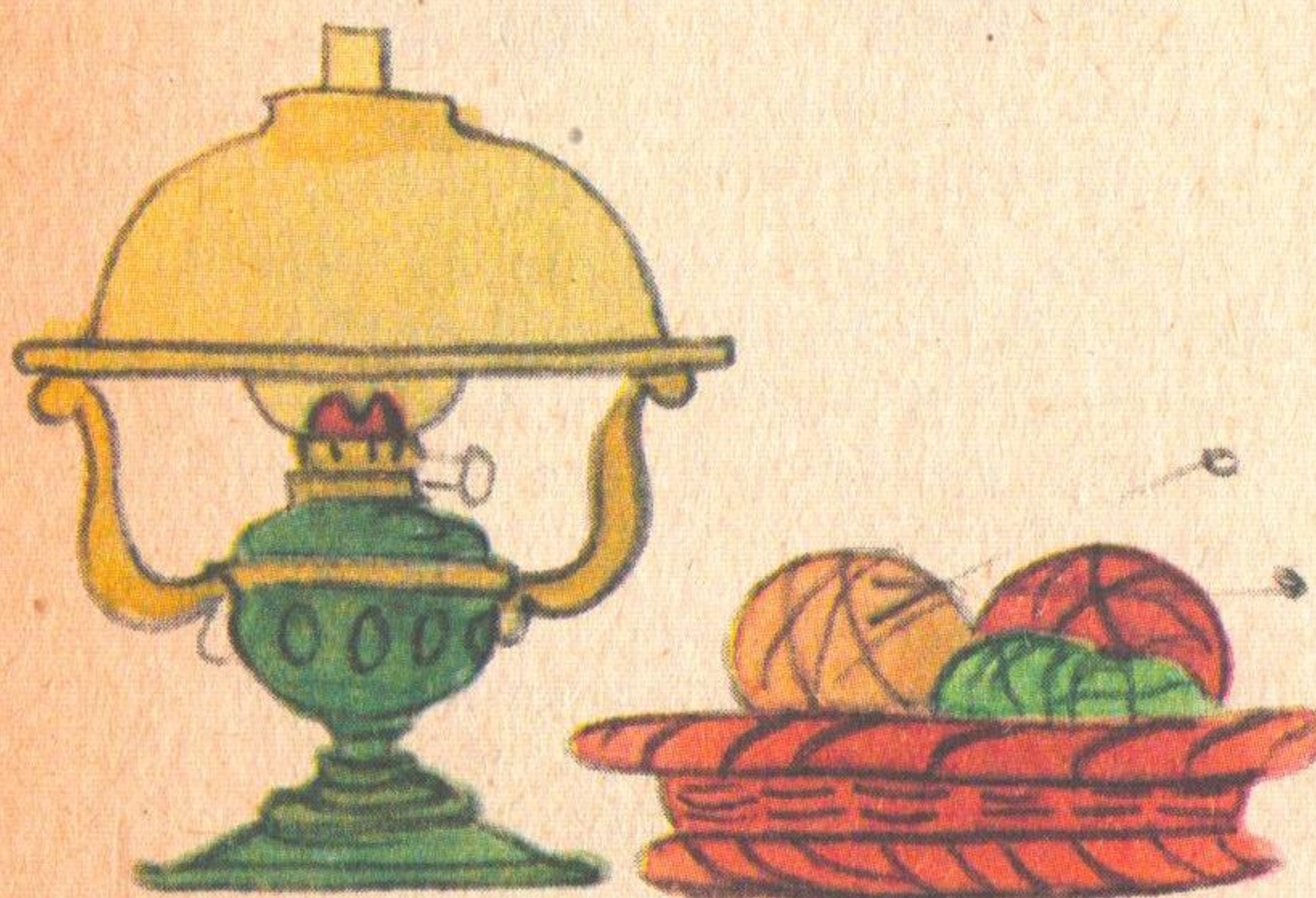
Neznámy chlap-hora si utrel dľaň o dľaň a potom si zotrel pot z čela. Ani slovka nevyriekol, iba počkal pátra, čo ošetroval raneného, a potom sa obaja vytratili z lodenice.

Cisárovi Leopoldovi dunajská flotila dobre poslúžila. Turci sa cez rieku nedostali.

*Pozri, tuto za gombíkom
čaká starček s lampášikom.*

*Starká lampu prinesie,
privolá ňou princeznú.*

A raz po dlhšom čase zastane pri lodenici parádny kočiar. A z neho vystúpil sám bratislavský župan, osvietený gróf Ján Pálffy.

„Ech, páni zase dačo chcú,“ vraví Ondrej majstrovi Krištofovi.

Ale tentoraz páni nič nechceli. Iba na Krištofa sa pán župan vypytoval. A keď sa majster Krištof pred neho postavil, toto mu povedal:

„Krištof, dáva ťa pozdravovať Jeho veličenstvo ruský cár Peter Prvý. Vraj sa mu páčila tvoja robota. A nielen tvoja, ale všetkých. A pozýva ťa aj s tvojimi tovarišmi do Ruska. Máte mu pomôcť vybudovať lodnú flotilu, ktorá by proti Turkom obránila Čierne more a Azov.“

Či len bol majster Krištof prekvapený! Krvi by sa v ňom nedorezal.

Len jachtal: „Ruský cár... aký ruský cár?“

„Cár Peter Prvý,“ usmieva sa župan. „Pamätáš sa na neho, Krištof? On ťa vyslobodil spod ťažkého kormidla.“

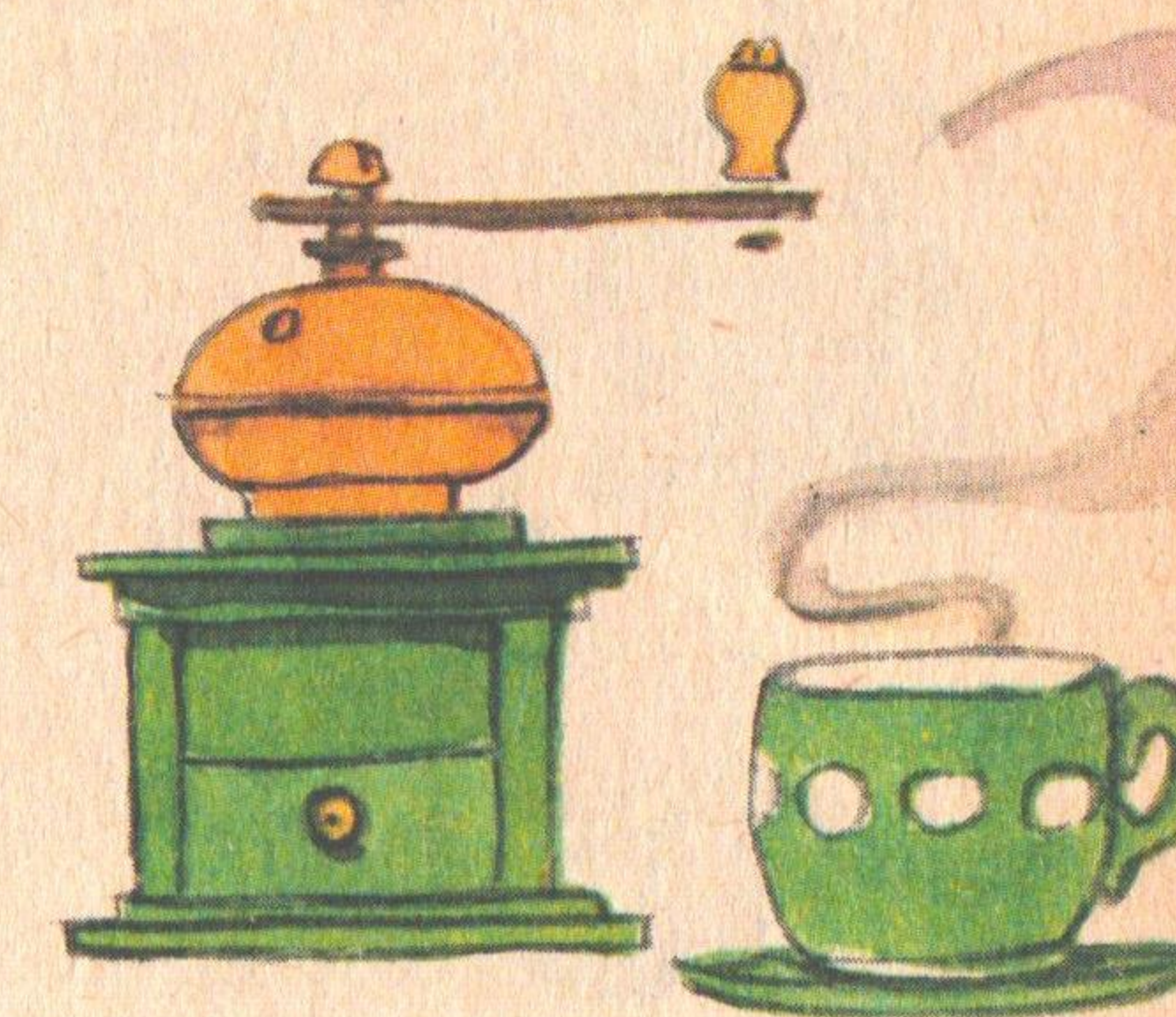
Až potom Krištofovi a jeho chlapom svitlo.

Teda to bol ruský cár? Ani sa na takého neponášal. Aj múdrejší bol na takého pána.

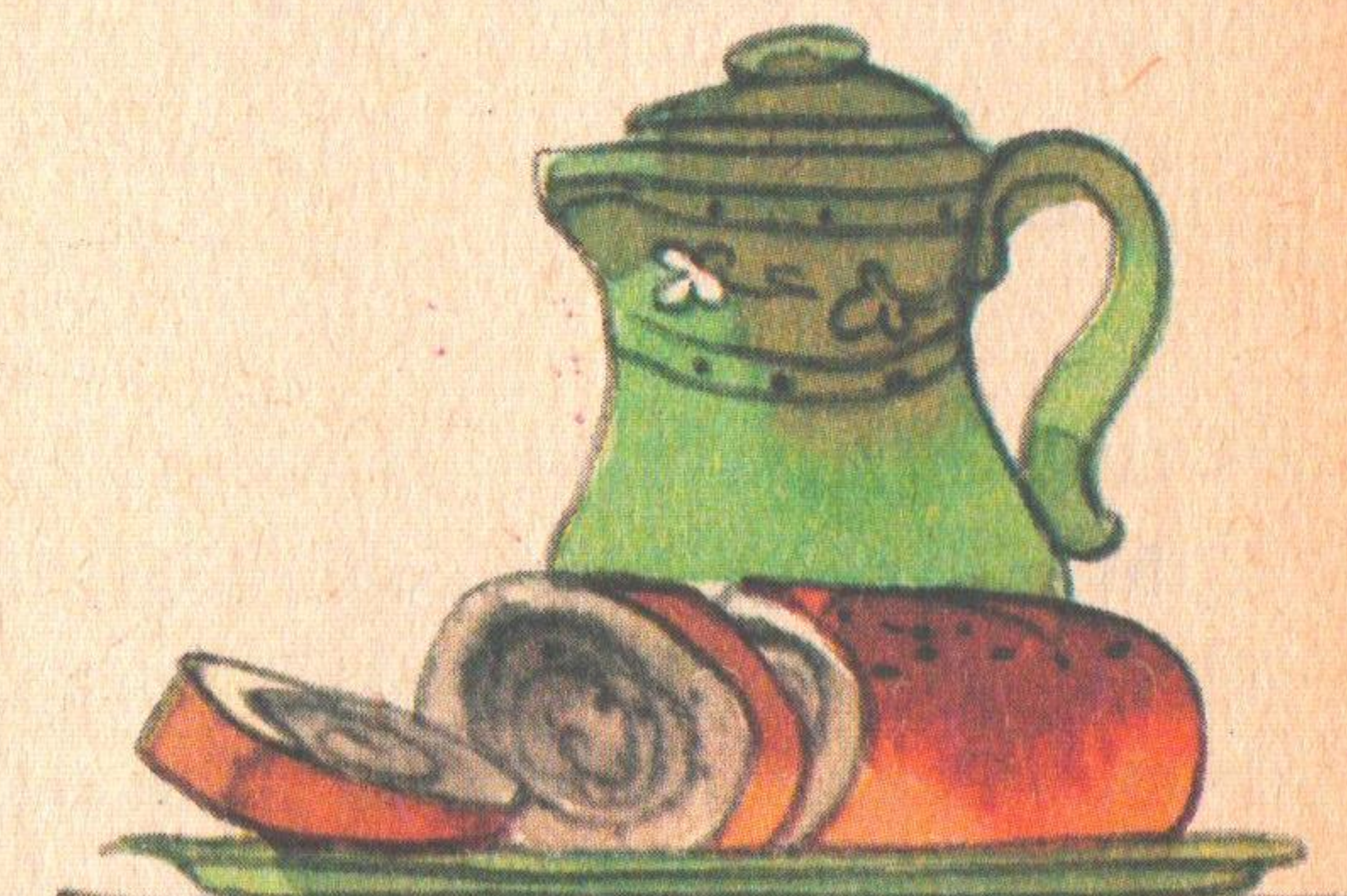
Nuž poďakoval sa majster Krištof grófovi Pálffymu za prinesený pozdrav a sľúbil, že veru takému panovníkovi pôjde vďačne pomáhať. A aj ostatní majstri a tovariši sa k nemu pridali.

*Ohníček, čo v lampe horí,
prevedie nás cez tri hory.
Zrazu stíchnie starkej hlas,
vidím svietiť zlatý vlas.*

*U starkej sa dobre vstáva,
vrní mlynček, vonia káva.
Mačiatka sa v kúte hrajú,
na mlynček sa podobajú.
Vrnia tíško ako on,
krúčia tmavým chvostikom.*

*Neboli sme nikdy sami
v izbičke so srdiečkami.
Tu vo dverách kľúča niet.
Komu je na chvíľu clivo,
príde si sem posediť.
Nás na stole vždy privíta
koláč ani zlatý kvet.*

O žuvačke a tom slušnom

VLADO BEDNÁR

Milé sú prechádzky popri vode. Najmä ak sa človek nepošmykne a nezbehné po ílovitom brehu ako na saniach do daktorej bačoriny. Idem si, idem, komárom dobrácky dohová-

ram, aby si našli nejakého tučnejšieho. Muchám radím, aby si so mnou nezačínali, a pritom načúvam. Lebo v zarastených stojatých vodách alebo mŕtvych ramenách nie je nikdy ticho. Večne tam čosi bubloce a drdloce.

Pravdaže, rastliny, ktože iný by to vyrušoval. Leknica sa práve háda s roripou obojživelnou, či dobre urobila rezavka aloovitá, keď jazyk vyplazila na úbohú žaburinku. Klebety ma neveľmi zaujímali, nuž som si radšej vypočul príbeh, čo mi vyrozprávala jedna vodná rastlina.

Kdesi vraj mali dievča krásne tmavožlté a dvojpyšké až radosť, dokonca s ostrohou. To už je teda vec! Iste si viete predstaviť sami tú krásavicu.

Ani hlúpa nebola, aj v škole sa dobre učila, v polroku bola vyznamenaná, aj zo spevu si štvorku opravila. Najlepšie jej išla vlastiveda a matematika. Aj veselá bola, žarty mala rada a cez gumu vedela celú škôlku preskákať bez jedinej chybičky.

A predsa sa s ňou nechcel nikto kamarátiť, všetci od nej bočili, vyhýbali sa jej.

A príčina bola veľmi jednoduchá. Tá krásavica jednoducho milovala žuvačku. Ale ako ju len milovala! Ráno sa dala budíkom skôr zobudiť, aby si mohla ešte pred raňajkami požuť. Celý deň ju potom v ústach omáľala. Len na obed si ju na chvíľu za ucho nalepila. Ešte však ani kompót nedojedla, a už ju znova prežúva.

Keď prišli na hody kolotoče na námestie, všetky deti hneď k nim. Jeden sa vozí na ruskom kolese, druhý strieľa na strelnici do papierových ruží, iný cmúľa cukrovú vatu, až má celú bradu zalepenú.

Len ona nič, za všetky peniaze si nakúpila žuvačiek a teraz si ich žuje. Kamarátky podídu k nej a rozprávajú sa o novom filme, že ten

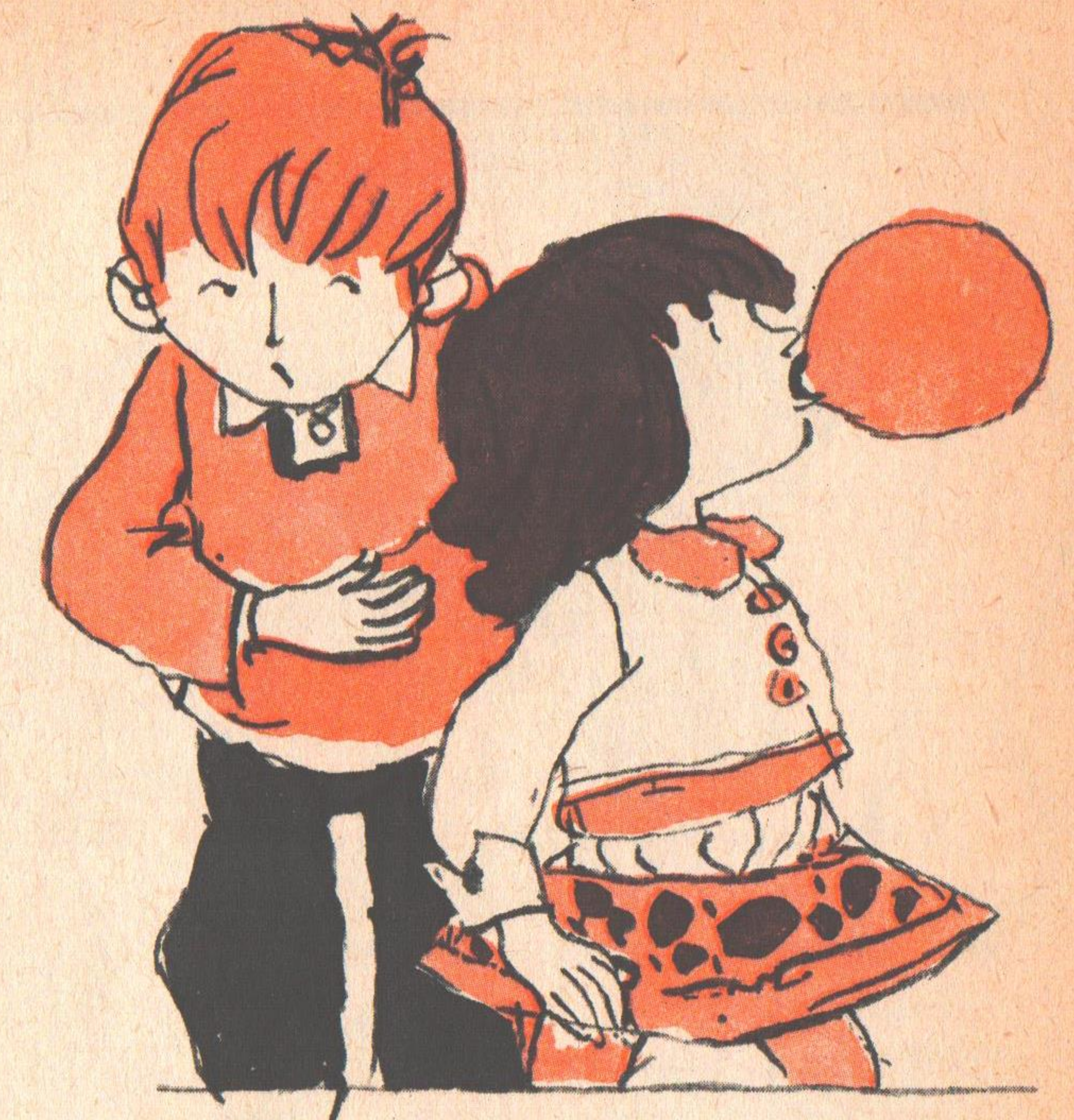
herec Kukura bol nemožný. Iné tvrdia, že bol senzačný. Len tá naša krásavica nič, iba čo nečakane vyfúkne obrovskú bublinu! A tá bublina prask vám priamo pred tvárou. A ona zase žuje a tvári sa ako keby nič.

Len jeden chlapec sa s ňou chcel kamarátiť. Taký slušný, čo každého pozdravil, hoci by ho desať ráz za deň stretol, a pritom sa hneď aj červenal.

Prišiel aj za touto, pozdravil a začervenal sa.

Dievčisko-bublinatka hneď líčiská oduje a bublinu mu pustí priamo pred nosom, aby videl, čo ona vie. Bublina prask, a dievčisko znova žuje. Chlapec-zdravienok znova slušne pozdraví a ešte väčšmi sa začervená. Bublinatka prask žuvačkovú bublinu! Chlapec znova to isté.

Tak sa zabávali do večera. Krásavica robila žuvačkové bubliny a chlapec ju pozdravoval a červenal sa. Čo jej aj mohol povedať, keď večne len žula! Keď už aj kolotoče poprivázo-

vali retiazkami, strelnice pozatvárali a autička na autodróme poprikrývali nepremokavými plachtami, rozišli sa každý svojou stranou a na ničom sa nedohodli.

Tak prišlo dievča o jediného kamaráta, ktorý o ňu stál. On sa onedlho potom odsťahoval a rastlinu, čo rástla na tej vlhkej lúke, kde predtým bývali, nazvali — zdravienok červený. Na jeho pamiatku. S dievčaťom sa už nestretol a ani o to už nestál. Z toho sa stala skutočná bublinatka obyčajná, tak nazvali po ňom aj rastlinu. Niektorí jej hovoria posmešne aj tučnica, a keďže je už dospelá, nežuje už žuvačku, o to viac je to teraz mäsožravá rastlina. Keď na jej list sadne dôverčivá muška, prilepí sa a má čo robiť, aby sa vymotala.

Odteraz budem žuť žuvačku najviac ak šesť hodín denne, sľúbil som si po vypočutí tohto príbehu, a ponáhlal som sa od tej mokrade preč. Čo keby si to tá bublinatka ešte rozmyslela a dostala by chuť na mňa?

Príbeh štvrtý

O Strakuli, ktorá sa nosila na pleciach

Vykračujem si istého dňa po lúkach zakvitnutých divým makom, ohnicou a králikmi, iba keď počujem usedavý nárek. Ktože to tak žalostne plače? — obzerám sa vôkol. Neďaleko tečie potok, taký lenivý a haditý. Okolo neho vŕby, jelše a husté kriačie. Hložina, liesky, trnie, všetko v hromade. A všetko toto mi zacláňa výhľad. Nuž namieril som si to za hlasom a ten ma vedie okolo hústín k potoku. Až teraz som videl, že je to široký potok, najmä tam, kde sa najväčšími kľukatí, a na mnohých miestach má bahnisté brehy. Niekde je to priam trasovisko.

Pri jednom z takýchto trasovísk našiel som nariekať pastiera. Čože pastiera, pastierika.

Čriedu mal už na druhej strane potoka, iba jedna krava stojí na tomto brehu po bachor v bahne. Chlapča ju ťahá za retiazku a medzi plačom vyvoláva: „Strakuľa, nože pod von! Prosím ťa, pod von, lebo gazda ma zabije!“

Ale krava, čo ako sa namáha, z marasu nohy vytiahnuť nemôže. Iba čo ustavične zapadá hlbšie.

Keď ma pastierik uvidel, spustil ešte väčší nárek. Tvár mal už celú zafafranú, čo si slzy roztieral ufúľanými rukami.

„Čo ja budem robiť? Bez Strakule sa nemôžem vrátiť, zbijú ma, zabijú ma,“ narieka.

Uľútilo sa mi pastierčata.

„Prečo by si sa vracal bez kravy?“ pýtam sa ho.

„Nevidíte? Nevládze vyjsť z toho trasoviska. Čoraz hlbšie a hlbšie sa zabára.“

Potom sa chlapča nahnevalo na Strakuľu:

„Ty sprostaňa, prečo si šla práve tadeto! Tak by som ťa bakuľou...“

Zasmial som sa pastierikovi, reku či má mať krava viac rozumu ako on.

„Zatúlala sa,“ vysvetľuje mi chlapča.

„Ostatné išli tamtohľa cez brod, a táto hlupaňa tadeto. Ani som nezbadal, už bola v bahne.“

Potom obrátil ku mne čierne oči.

„Pomôžte mi dajako, ujko.“

Už neplače, len kedy-tedy fikne, a velikánske oči neprestáva na mňa vyvaľovať. A v tých čiernych očiach je plno nádeje.

Zložím na trávnu tanistru s halenou a natiahnem ruku:

„Nože mi požičaj tú svoju bakuľu!“

Podalo mi chlapča bakuľu a ja zakriveným koncom dočahujem krave chvost. Ono, nebola to bohvie aká kravisko, skôr kravka, jaloviča. S tou si vari len dáko poradím.

Musel som sa podať celkom na kraj pevnej zeme, potom som dočiahol kravský chvost a pritiahol som si ho k sebe. A už oboma rukami ťahám kravku za chvost. Žalostne zamúkala a usilovala sa spätkovať. Ale s noha-

mi hlboko v bahurine jej to nešlo. Omocem teda chvost okolo zápästia a poriadne trhnem. Vyleteli kravke zadné nohy z bahna. Teraz sa už tak hlboko nezaborili.

„A teraz podme!“ volám na kravu a čo mi sily stačia, vyťahujem ju z trasoviska. Pomaly, krok za krokom sa podávala. Keď hlbšie zapadla, za chvost som ju vyzdvihol. Napokon mala zadné nohy na súši. Potom to už šlo ľahko. Onedlho stála Strakuľa na suchom všetkými štyrmi.

Ale mordovaním v bahne bola celá vysilená.

Lahla si a ani krok ďalej. Chlapča ju chcelo prehnat na druhý breh potoka, kde bola dobrá paša. Kravka však neposluchala. Začalo ju teda chlapča bakuľou masťiť.

„Nemláš ju,“ vravím pastierikovi. „Bitkou nič nezmožeš.“

„Ale tu ostať nemôže! Tam, ľaľa, sa mi ostatné rozutekajú a bude ešte väčšia galiba.“

„Dobre, kamarát, tak ti ešte raz pomôžem,“ vravím mu.

Vytiahnem z kapsy kúsok chleba a podávam ho Strakuli. Vzala si a potom ešte hodnú chvíľu hľadala jazykom po mojej dlani ďalší kúsok.

„No, hore sa, Strakuľa!“ potľapkávam kravu po vzdúvajúcich sa bokoch.

Naveľa, naveľa sa zviechala. Len to som potreboval. Prikrčím sa a podleziem pod ňu. Potom sa vzopriem a dvíham sa s kravou na pleciach. Rukami ju držím za rohy, aby sa nezošmykla. Vystrieť sa s toľkou ťarchou bolo najhoršie. V kolenách mi praští, prsia mi ide rozdrapiť, chrbát napätý ako luk. Cítim, ako mi krv udiera do hlavy. Ani kováčske kladivo.

Chlapča aj oči aj ústa otvára. A keď som sa s kravkou na pleciach vystrel, preniesol som ju na druhú stranu potoka.

Ech, to ste mali vidieť, ako sa mi nohy podlamovali pod tou Strakuľou! Chvíľami som sa zatackal a už som myslel, že spadnem aj s hoviadkom. Ale vydržal som. Zložil som kravu do trávy a veru bol najvyšší čas. Možno ešte krok-dva a nevydržím. Ešte šťastie, že Strakuľa začala pošklbávať šťavnatú trávku ležala.

Strakuľa začala pošklbávať šťavnatú trávku ležala.

Vyvalil som sa vedľa hoviadka do trávy — musel som si poriadne vydýchnuť. Kým som oddychoval, pastierka na mňa prekvapene zízala veľkými okáľmi.

Strakuľa začala pošklbávať šťavnatú trávku okolo seba a aj ja som pocítil ukrutánsky hlad. Nečudo — po takom výkone! Nuž vytiahol som z tanistry kus údeného a chlieb a dal som sa s chuťou jesť. Odkrajoval som si poriadne ovály a pchal do úst. A chlapča len hľadí na mňa a mliaska jazykom, sliny pregíga. Zavolať som ho, aby si sadlo vedľa mňa, a aj jemu som odkrojil hodný kus mäsa i chleba.

Keď som sa dosýta najedol, vstal som, reku, tajdem ďalej.

Pastierik mi ďakoval, ďakoval, zle by vraj s ním bolo bezo mňa. A ja mu vravím:

„Neďakuj! Poriadni chlapi si vždy pomôžu! Bež sa ty do potoka umyť, lebo si ako čert, aby kravky nezačali strečkovať, keď sa na teba pozrú!“

A veselo som vykročil na ďalšiu cestu.

(Pokračovanie)

Píše RUDO MORIC

ILUSTRUJE ONDREJ ZIMKA

NEVIEM,
PREČO MUSÍM
STÁLE JEŠŤ,
ABY SOM BOL
SILNÝ?
SILNÍ
MUSIA NOSIŤ
TELOCVIČNÉ
NARADIE...

JANKO A JANKA ROZMÝŠĽAJÚ

(S POMOCOU NATAŠE TANSKEJ)

MAMA VŽDY
HOVORÍ, ŽE
TAKTO SA DIEV-
ČA NESPRÁVA.
ALE AKO SA
DIEVČA SPRÁVA,
KEĎ ŽIADNE
DIEVČA, ČO PO-
ZNÁM, SA NE-
SPRÁVA AKO
DIEVČA ?

Púť pastierskych koledníkov

KLIMENT ONDREJKA

Keď sa ešte s pastierskou koledou chodievalo, vtedy sa vybrali z lupčianskych rodín stavu paholského chlapci, aby spevom, rečou, odedzou a tancom srdcia ľudí obmäkčili, sebe živobytie polepšili. Hrompa Jano, Jozef, Ondrej a traja im rovní prijali mená divadlové: Fedor, Stacho, Kubo, Juro, Bača z Prievalca, Drnaj z Trnia. Obliekli si odev starovalaský a s bunkovmi, valaškami sa pobrali cez Nižný a Vyšný Malatín do Kľačian, Lubele Zemianskej i Kráľovskej, do Dúbravy, Laziska, Lehoty a dedín premnohých. Z nich im v pamäti ostali najmä tie, čo sa ako-tak zvukom samovali-párovali:

Fiačice i Tri Sliache,
Vitálišovce i Parížovce,
Behárovce, Trnovec, Sokolče,
Ráztoky, Porúbka, Ploštín,
Ján, Jamník a Mara,
Malužiná, Komjatná, Osada,
Gálovany, Gôtovany aj Kvačany,
Vlachy, Vlašky, Madáčany,
Sestrč, Turík, Prosiek, Huty,
Križ, Peter, Lúčky a Borovské Kúty,
Bukovina, Podtureň a Pribylina,
Východná, Važec i Štrba,
Uhorská Ves, Pavlova Ves,
Trnovec, Bobrovček, Bobrovec,
Iľanovo, Potok, Peter, Dovalovo,
Ludrová, Likavka, Sielnica, Hubová,
Ondrej, Ondrašová,
Martinček, Dubová,
Mikuláš, Teplička i Lužná,
Poruba Závažná, Poruba Veterná,
Okoličnô, Šošov, Rojkov, tiež Teplá,
Benadiková, tiež aj Lisková,

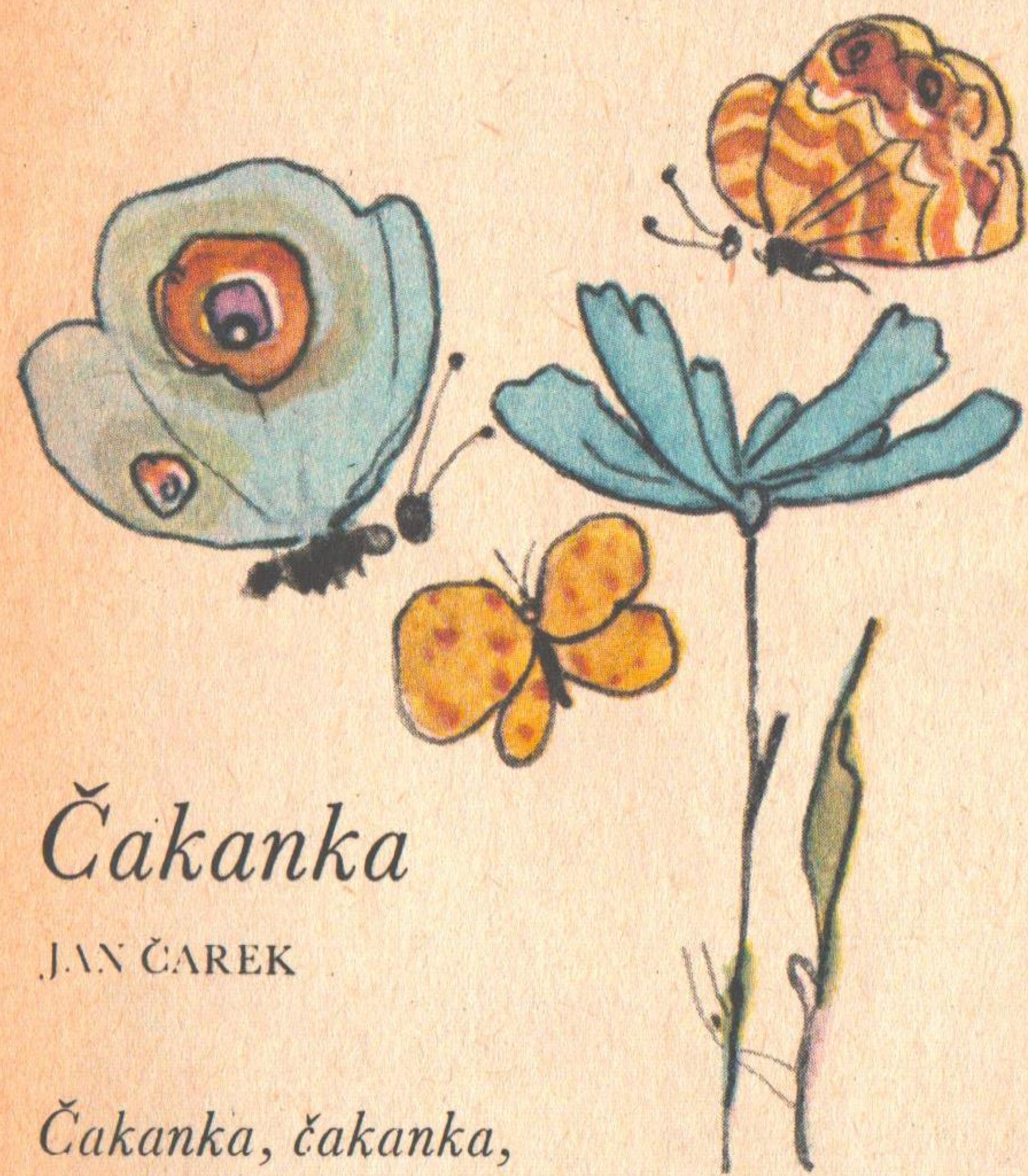
Hrboltová, Demänová,
Ivachnová, tiež Černová, Bešeňová;
prešli Stankovany, Dechtary,
boli v Hrádku, Ružomberku aj v Žiari.

Keď sa vracali cez privážsky Michal, kdekto sa ich pýtal: „Kde ste boli?“ A oni, že „tam a tam, milé stvory“, vyrátali tie obce, čo im v hlave boli. Tak jak sa to vyššie píše: „Fiačice i Tri Sliache...“

Z českej poézie pre deti

Čakanka

JAN ČAREK

Čakanka, čakanka,
odkiaľ meno máš?
Čakáš na dakoho,
a či nečakáš?
Si belasá
podľa neba,
a či nebo
podľa teba?

Dali jej ušiť kožuch, čiapku
v tej hore striebornej
a postavili z šušiek chatku
v tej hore striebornej.

Pán Mesiačik sa na to díval
v tej hore striebornej
a vetrom vrecia pozašival
v tej hore striebornej.

Snehulienke je ako v perí
v tej hore striebornej.
a zima márne zuby cerí
v tej hore striebornej.

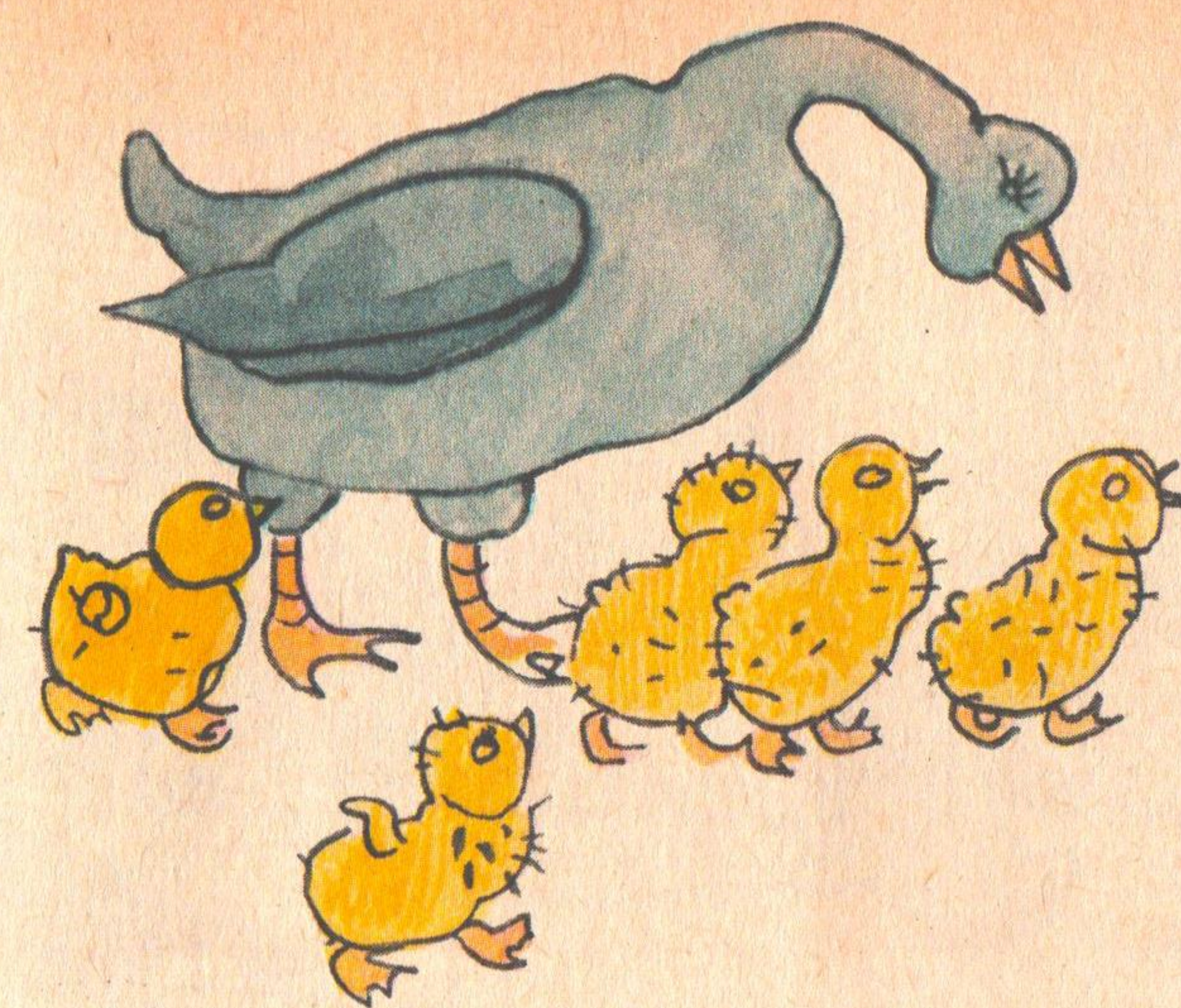
Prel. MARIA ĎURÍČKOVÁ

Pesnička

FRANTIŠEK HALAS

Hrad s korunkou a Meluzína
v tej hore striebornej.
Snehulienke je strašná zima
v tej hore striebornej.

Hus

JAROSLAV SEIFERT

Aj hus vie vraviť ako matka,
keď prisadne si ku húsatkám
a hľadá na ne dojatá:
„Vy moje drahé deti zlaté!“
A keď sa na ne podívate,
sú ozaj celé zo zlata.

Prel. VOJTECH KONDRÓT

Ovečky

FRANTIŠEK HRUBÍN

Ovečky, ovečky, paste sa,
kým slnko nezájde do lesa.
Súmrak ho na pleciach odnáša
do svojho zlatého salaša.
No hora naproti, pri lese,
ráno to slniečko prinesie.

Prel. MILAN RÚFUS

Kameň v topánke

MILENA LUKEŠOVÁ

Už viem, kamienok,
zaránky
skočil si do mojej topánky.
Už nech si vonku —
raz, dva, tri.
Liezť do topánok sa nepatrí.

„Isteže,“
kameň povedal.
„Ja nechcem však byť pecivál.
Topánka pozná každý kút,
chcel som sa trošku prebehnúť.
Ďakujem...“

Odletel preč bez urazenia,
ba ešte skríkol:
„Do videnia!“

Prel. BOŽENA TRILECOVÁ

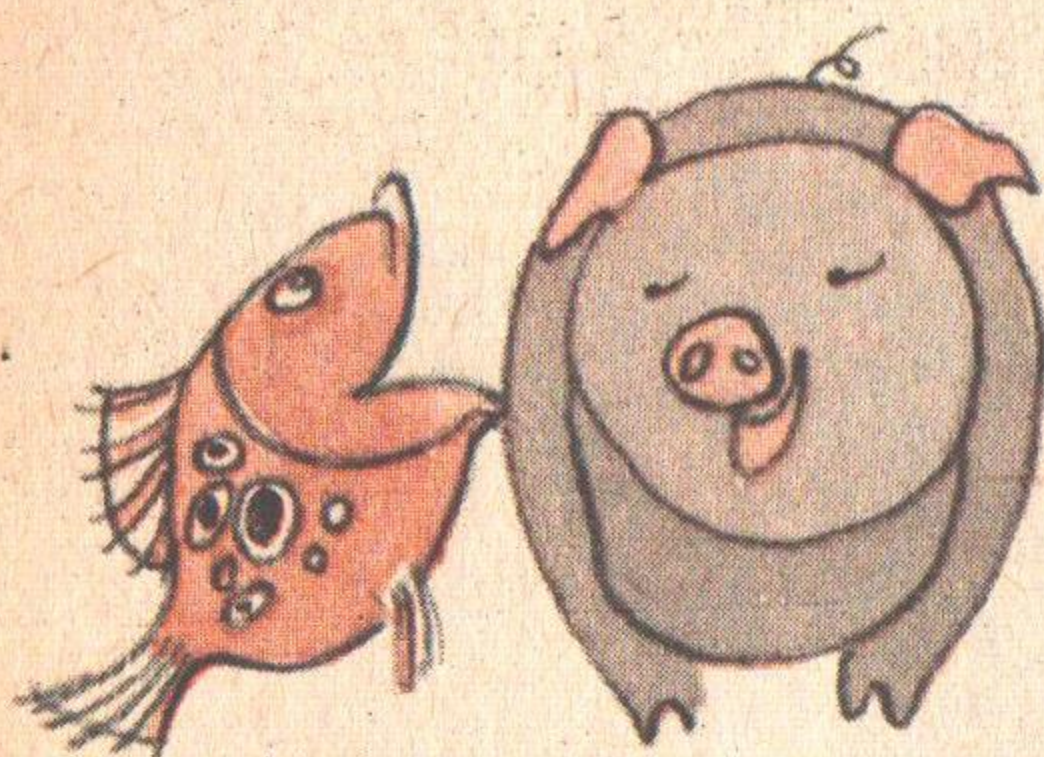
Moje srdce

(Z rozprávania malého dievčatka)

DANIEL HEVIER

Moje srdce je veľký lev, ktorý sedí v tráve a vyplazuje jazyk, vieš? Moje srdce je čudný strojček na retiazke a je celé pomaľované na modro a na fialovo a sú na ňom také malé ružové bodky, aké má teta Alicia na blúzke, vieš? A keď spím, tak aj moje srdce spí a niekedy, keď sa zobudím v noci, tak ležím ticho, ani sa nepohnem, aby sa moje srdce nezobudilo, lebo aj ono v noci spí, vieš? A vtedy počujem, že mi v ňom voľačo drnčí. A moje srdce je ešte taký malý bubienok a stále klepoce, ako keď padá na stôl hrášok, vieš? A keď som niekedy sama, tak sa ani nebojím, lebo mám tam vnútri to moje srdiečko, a to stále tikoce ako hodinky.

No ale teraz mi už zaviažeš tú šnúрку na topánke?

Ryba a sviňa

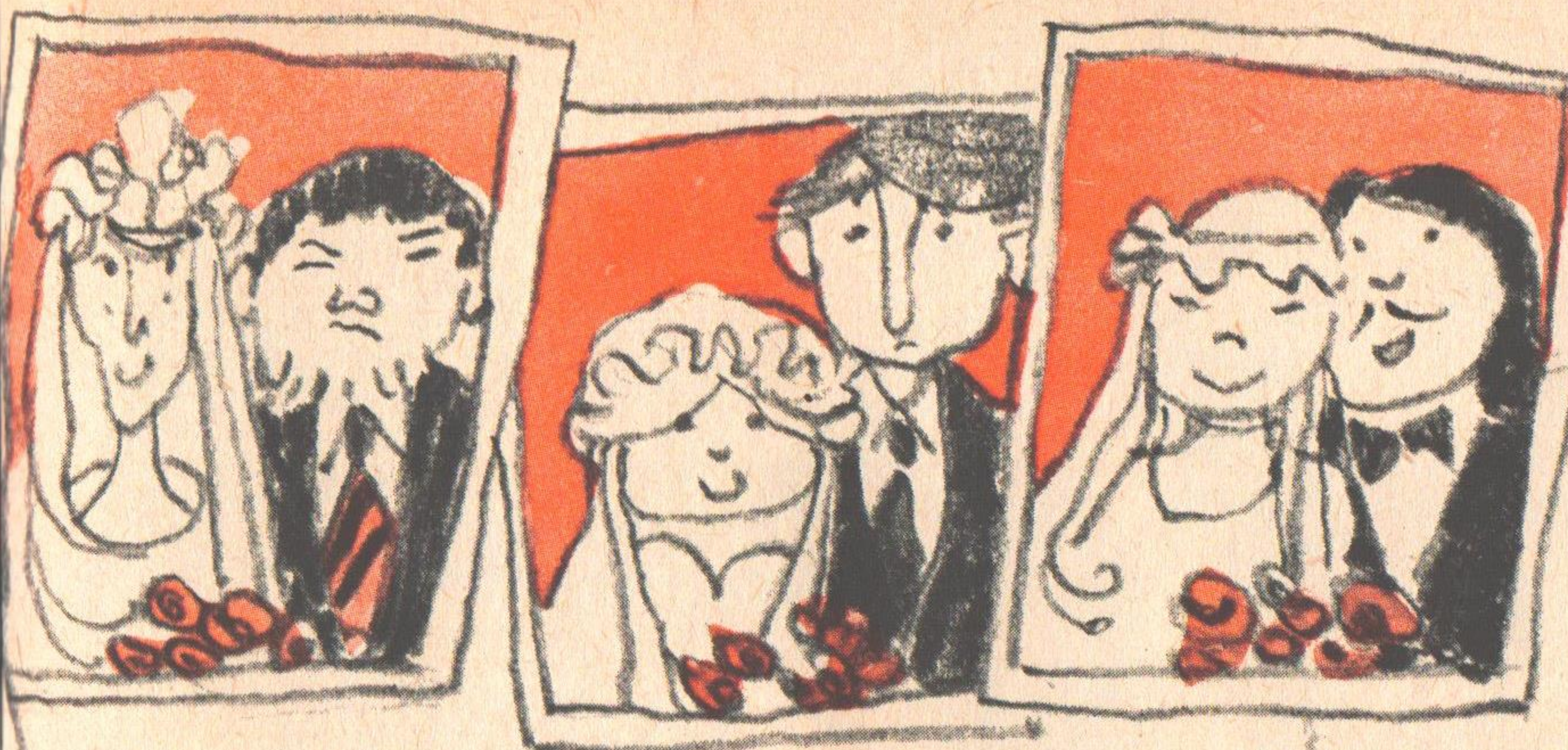
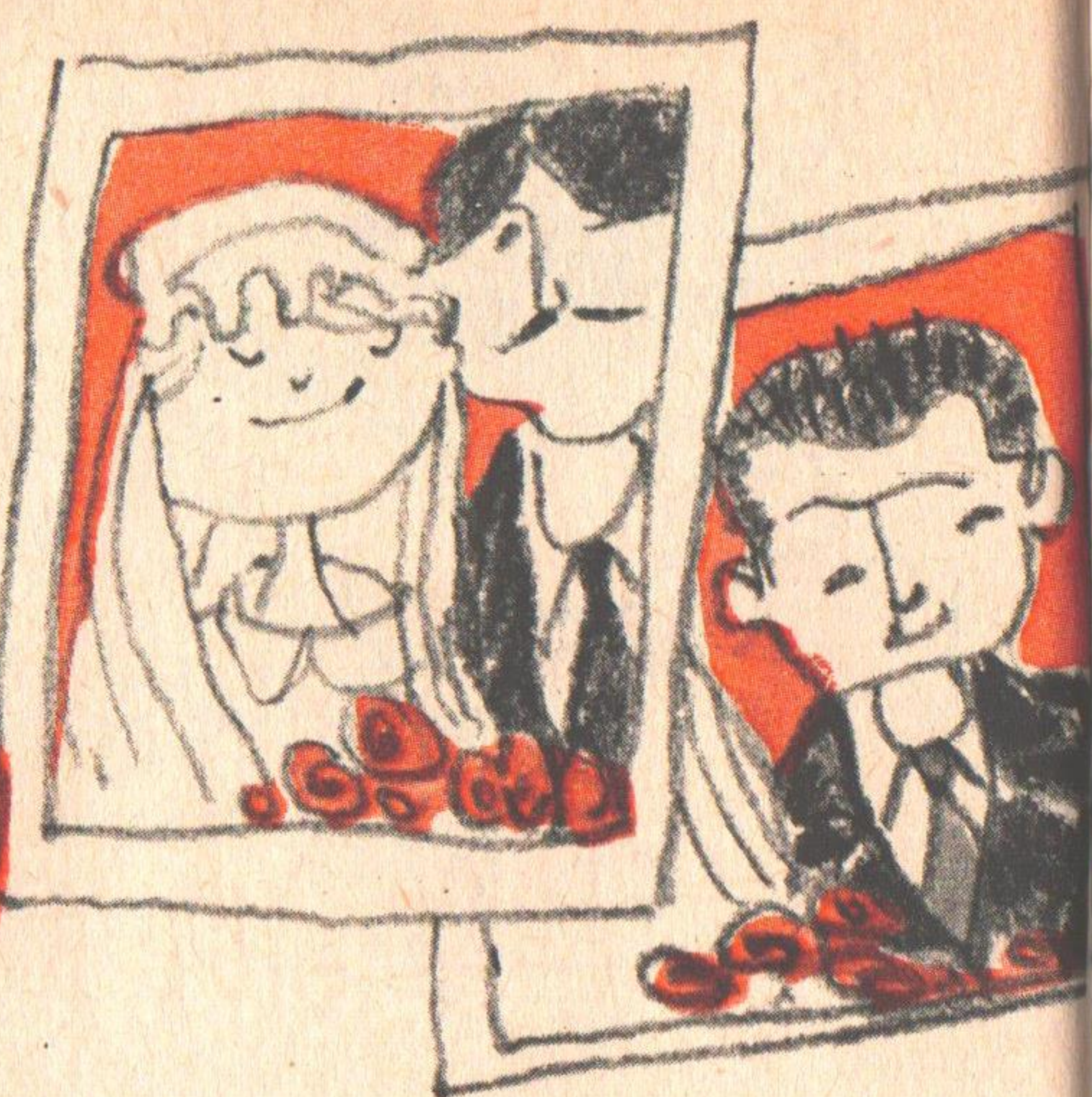
LOTYŠSKÁ PRIPOVIEDKA

Kedysi dávno pohádali sa sviňa s rybou.

„Ja som čistá, a ty si špinavá,“ vykrikovala ryba sviňi.

„To je pravda,“ odpovedala sviňa, „ale keď teba jedia, všetci odplávajú. A keď mňa — prsty si oblizujú.“

Prel. V. GÍRETHOVÁ

Svadobná torta

BIBIANA WALLNEROVÁ

„Ty si bol zas na svadbe?“ spýtal sa Miro Fera.

„Mhm,“ zahmkal Fero a zahryzol do veľkého kusa torty.

„A mali ste aj tortu?“ spýtal sa Miro a ústa sa mu naplnili slinami.

„Mhm,“ znova zahmkal Fero.

Mira až tak pichlo. Ferovi je sveta žiť. Každú chvíľu ide na nejakú svadbu. A potom vždy v pondelok džgá do seba kusiská torty, a nedá nikomu ani kúsok. Lakomec! Držgroš! Zadrhnisatorta!

„Kto mal svadbu?“

„Sesternica.“

Mira znovu pichlo. Fero má troch bratov a tri sestry. A na dedine ešte dve babky, sesternice, bratancov, strýkov a tetky.

Miro žije sám s mamou. Keď príde domov zo školy, nájde lístok: „Polievka je na sporáku, mäso v chladničke. Mama.“ Miro si zapáli plyn, zohreje jedlo, zje a napíše na lístok: „Šiel som k Ferovi.“

„Mama,“ povedal Miro po večeri, „prečo my nemáme nijakú rodinu?“

„Ako by sme nemali! Veď máš starú mamu a tetu Kláru...“

Miro zvesil hlavu.

„Ale ja by som chcel mať takú rodinu, kde sú aj chlapci a dievky.“

„Mám ti takú rodinu obstaráť?“ usmiala sa mama.

„A dá sa to?“

„No, skúsiť to môžeme. A prečo ti na tom zrazu tak záleží?“

„Ja... ja by som strašne rád išiel na svadbu. Ibaže stará mama a teta Klára sa už asi vydávať nebudú.“

„To veru nie,“ rozosmiala sa mama. No zrazu zväznela a iba čosi šibalské jej prebleskovalo v očiach.

„Tak ty by si šiel rád na svadbu. Možno sa niečo dá urobiť.“

„Čo?“

„No... napríklad svadba.“

„Čia?“

„Napríklad moja.“

Miro si zabudol zavrieť ústa. Pozrel na mamu, akoby ju videl po prvý raz v živote. „Tvoja?“ spýtal sa nechápavo.

„Čo by si povedal, keby si dostal ocka a s ním hromadu bratancov a sesterníc? Takého ocka, čo má za dve dediny rodiny.“

„A starú mamu má na dedine?“

„Má.“

„A ty si už na tej dedine bola?“

„Nebola. Ale môžeme sa ta ísť pozrieť spolu. Chceš?“

Potom o dva dni prišiel jeden ujo s embéčkou a zaviezol ich na dedinu. Z uja s embéčkou sa vykľul Mirov budúci ocko, na dedine ich čakala stará mama v zásterke. Mala záhradku s petržlenom a ružami a v kuchyni voňali koláče. Pohladkala

V bábkovom divadle

TOMÁŠ JANOVIC

*Keď tu večer svetlo zhasne,
odrazu je všetko krásne.*

*Svetlo zhasne. Drak sa zjaví.
Aký? Predsa dvanásťhlavý!*

*Pred jaskyňou princ už čaká.
Každý deň tu zmárni draka.*

*Neodíde bez odmeny.
Každý deň sa šťastne žení.*

JÁN TAZBERÍK

Báseň o večernej oblohe

*V takej básni hviezdna rieka
perleťové svetlo strieka.*

*V takej básni mesiac sa tam plaví s nami
ako zlatý koráb naložený snami.*

Sviečka

*Tíško plače zapálená sviečka.
Mihotavo klopi zlaté viečka.
Pomaly ju celú zastrú
slzy ako z alabastru.*

Ako sa bohovia stali ľuďmi

KEDAR NATH

Kedysi dávno, ako hovorí stará povest, žili bohovia blízko slnka, mesiaca a hviezd.

A pretože vtedy nebolo ešte toľko práce ako dnes, trávili zväčša svoj čas v zábavách a hrách.

Lenže všetko raz omrzí, a tak sa stalo, že bohovia mali jedného dňa predsa len dlhú chvíľu.

Práve v ten deň sa boh Balarma rozhlídal okolo seba a objavil obrovský štíhly strom. Rástol v krajine Assam a bol taký vysoký, že svojimi konármi siahal až ku hviezdám.

„Čujte, bohovia,“ kričal Balarma, ktorý rád žartoval, „našiel som rebrík. Poďte sem!“

Bohovia síce neverili, ale predsa len podišli k Balarmovi. Aj krásna Šrí zvedavo pristúpila k rebríku, ba dokonca sa rozhodla zostúpiť na zem.

„Len sa pozriem, ako to tam vyzerá,“ povedala a začala zostupovať. Vzápätí po nej schádzali na zem aj ostatní bohovia.

Prekvapene sa pozerali Asurovia,

Mira po strapatej hlave a poslala ho hrať sa s celou čriedou bratancov k potoku.

Mirovi sa páčila voda, stará mama i všetci bratanci. Napokon aj nový ocko sa mu celkom videl. Ale pomyslenie, že čoskoro bude na svadbe, sa mu páčilo najväčšmi.

„Mama, a ja budem čo?“

„Družba.“

„A dostanem aj bielu stužičku?“

„Dostaneš.“

„A budeme mať svadobnú tortu?“

„Pravdaže.“

„A veľkú? Veličiznú? S ružovou polevou?“

Mama sa usmiala. Vo veci torty bola rozhodnutá urobiť všetko Mirovi po vôli. A Miro v duchu rátal, koho všetkého ponúkne: Joža, Kornela, Števa, Ruda. Všetkým dá, iba Ferovi nie. Najedol sa už dosť torty. Celú zimu chodil zo svadby na svadbu. Z Mirovej veru nedostane nič.

Prišiel deň svadby. Mama bola veľmi pekná. Miro dostal bielu stužičku, svadobná torta veľká ako bubon už čakala na stole. Prišli všelijakí ľudia na mnohých autách a všetci boli veselí. Odviezli sa na národný výbor a tam čakali, kým na nich príde rad. Zrazu medzi nich prikvitne aj Fero.

„A ty tu čo chceš?“ vyrútil sa na neho Miro. „Toto je naša svadba.“

„Čo nepovieš?“ uškŕňa sa Fero. „Hádam sa neženíš?“

„Zmizni!“ syčí Miro.

Už by sa boli pustili do seba, keď k nim pristúpil Mirov nový otec a vraví: „Chlapci, zoznámte sa. Toto je Ferko, syn mojej sestry.“

„Nijaká svadba sa nezaobíde bez Fera,“ vzdychol si Miro. „Ešte ani moja mama sa nemôže vydať, aby Fero nedostal zo svadobnej torty.“

Lenže o niekoľko hodín neskôr, keď uvidia a tety vyspevovali pesničky, Miro s Ferom sa už družne napájali malinovou a spoločne hltali jeden kus torty po druhom. A tak isto spoločne na druhý deň rozdávali z torty v škole. Bolo to prvý raz, čo Fero niekoho ponúkol svadobnou tortou.

odjakživa najväčší nepriatelia bohov, čo to k nim zostupuje z výšky.

„Takú opovážlivosť som ešte nevidel,“ povedal veľký Hirany-Akša. „Či vám nestačí ríša tam hore?“ čudovali sa ostatní. Čo však mohli robiť, keď si bohovia niečo zaumienili?

Lenže bohovia sa neuspokojili len s týmto výletom na zem. Na zemi to bolo celkom inak ako u nich hore. Bohyne sa jednoducho kochali v zlatom lesku lotosa, bohovia si zhotovili luky a učili sa poľovať, Balarma hľadal poväčšine niečo dobré na pitie.

Napokon chodili hore-dolu, kedy sa im zachcelo. Robili pritom krik, vystrájali, smiali sa.

Asurov to čoraz väčšmi a väčšmi dráždilo. Hnevalo ich, že bohovia žijú bez práce, a tak sa rozhodli urobiť koniec ich zábavkám.

Jedného dňa, keď si bohyne

prezerali v priezračnej rieke tváre, bohovia pili medovinu; Asurovia potichučky spílili vysoký strom.

Keď bohovia chceli znova vyjsť hore, skoro onemeli od ľaku.

Cesty nazad nebolo.

Museli teda zostať na zemi a stali sa obyčajnými ľuďmi.

Prel. K. HORVÁTHOVÁ

Zázrak medenej kvapky

Život pravekých roľníkov bol síce oveľa ľahší a bezpečnejší ako život pravekých lovcov, ale nebol bez problémov. Jedným z najväčších problémov boli nedokonalé a len s najväčšou námahou vyrábané nástroje.

Mnohé deti by sa začudovali, keby videli, ako niektorí archeológovia šikovne vedia z kusa kameňa vyrobiť kamenný nožík. Odbijú z kameňa úštep, druhý, tretí, obtĺkajú a štiepa-

Chlapec, ktorý by si musel odrezat kus salámy alebo chleba kamenným nožíkom, dostal by sa asi do veľkých rozpakov.

jú ho dovedy, kým ho po kúsočkoch nevyformujú na kamenný nástroj, aký ľudia používali pred mnoho tisíc rokmi. Pravda, nedá sa to robiť s každým kameňom, iba niektoré druhy kameňa sa odlamujú vo väčších i menších šupinkách. Takým je napríklad pazúrik, rohovec alebo obsidián. Tieto kamene sú v prírode vzácne, pretože sa už v najstarších dobách začali z nálezísk vyvážať. Obsidián sa napríklad z južného Slovenska vozil ďaleko na západ až do Čiech a naopak, poľský rohovec na juh, až na Slovensko. Nevyvážal sa, prirodzene, zadarmo, ale výmenou za iný tovar.

Vráťme sa však k deťom, ktoré sa pozerali, ako archeológ vytĺka kamenný nožík. Ak boli dosť pozorné a usilovné, naučili sa to aj samy, hoci ich nožík nebol taký pekný ako nožík pravekého majstra. Pri práci najlepšie zistili, akú veľkú robotu treba vynaložiť na výrobu kamenného nástroja, navyše, ako ťažko je s kamenným nožíkom odrezat si ku krajcu chleba kus slaninky alebo salámy. A praveký roľník nepotreboval iba krájať mäso, ale aj stínať stromy, osekávať ich kmene na stavbu domov, píliť kláty, vyrábať člny, mlynčeky na obilie, bojovnícke nože, oštep, šípy, závažia tkáčskych stavov, pítky na kosti i na jelenie parohy, kosáky na obilie, motyky atď. A teraz si predstavme, že takmer všetky tieto nástroje musel praveký človek prácne vyklepávať z kameňa (iba niektoré sa dali vyrobiť z kostí, parohov alebo vypálenej hliny), rovnako prácne ich uväzovať na drevené poriská a rúčky, aby mu mohli slúžiť ako sekerky, mlaty, kosáky. A pri tom všetkom musel ešte pracovať na poli, starať sa o dobytok, stavať domy, variť, klčovať lesy a robiť mnoho ďalších vecí.

Ako sa človek pomýlil

Prvé kovy vstúpili do života pravekých ľudí potichučky. Človek ich zbieral a pokladal za kamene a ako s kameňmi s nimi aj zaobchádzal. Ako s krásnymi kameňmi, pretože

Zrnká a valúniky zlata, ktoré sa blyštali v potočnom piesku, vzbudzovali ľudskú pozornosť už od najstarších čias.

v rýdzej podobe sa kovy vyskytujú len veľmi vzácne. Zlato človek nachádzal v podobe blyskavých valúnikov v potokoch (boli to slávne nugety, o ktorých sa toľko píše v indiánkach a románoch o zlatokopoch), niekde sa trblietali ako zlatý piesok. Rovnako vzácne nachádzali pravekí ľudia aj meď. Lesklé kamienky ich museli upútať. Leskli sa vo vode alebo medzi skalami, a tak ich ľudia zbierali a doma potom skúšali, či by sa z nich nedali štiepať nástroje. Keď však do takého „kameňa“ udreli, neodlúpil sa od neho úštep, ale sa v mieste úderu sploštil, menil tvar. A tak človek prišiel na to, že tieto nezvyčajné kamene možno do potrebného tvaru vykuť.

Omyl, ktorý bol objavom

To bol veľký krok dopredu, ale sám osebe ešte nič neznamenal. Málo znamenal až do

toho času, pokým praveký kovotepec neobjavil, že horúce kovy sa kujú ľahšie. Stade už viedla priama cesta k omylu, k jednému z tých omylov, ktoré niekedy ľudstvo posotia dopredu. Ak totiž kovotepec zlato alebo meď priveľmi zohrial, celkom sa mu roztopili a roztekli. Azda bol z toho spočiatku nešťastný, ale keď potom z vychladnutej pahreby znovu vybral stvrdnutý kov, zistil, že roztavené kovy vyplňajú priestor, do ktorého sa roztekli. Inými slovami, možno ich odlievať do pripravených foriem. Isteže, musia to byť formy z nehorľavého materiálu, ale takých materiálov je veľa. Zlievači napríklad dodnes používajú vlhký piesok, ktorého je všade dosť. A tak sa stalo, že už nebolo treba namáhavo otákať tvrdý kameň, ale v mokrom piesku vymodelovať dutinu napríklad v tvare náramku, naliať

Zlato je krásne a vzácne, pre praktické ciele je však primäkké. Aj ľudské zuby v ňom zanechajú svoju stopu.

do nej roztavený kov, dať ho vychladnúť a potom už len vyčistiť a vyleštiť do veľkej krásy.

Človek však svoj súboj s materiálom ešte nevyhral. Meď i zlato sú veľmi mäkké kovy.

Slovensko v najstarších a ešte starších dobách

A tak slúžili dlho iba na výrobu ozdôb pre veľmi vzácných, mocných a šikovných ľudí, a pravdaže tiež pri službách pravekým bohom.

Iba potom, keď praveký zlievač prišiel na to, že roztavená meď sa dá rozličnými prísadami zlepšovať, zušľachťovať, iba vtedy sa zázrak medenej kvapky zavřil. Ak do medi pridal arzén, stvrdla tak, že sa z nej dali vyrábať aj nože, ale rozhodujúci bol objav zliatiny medi a cínu — bronz.

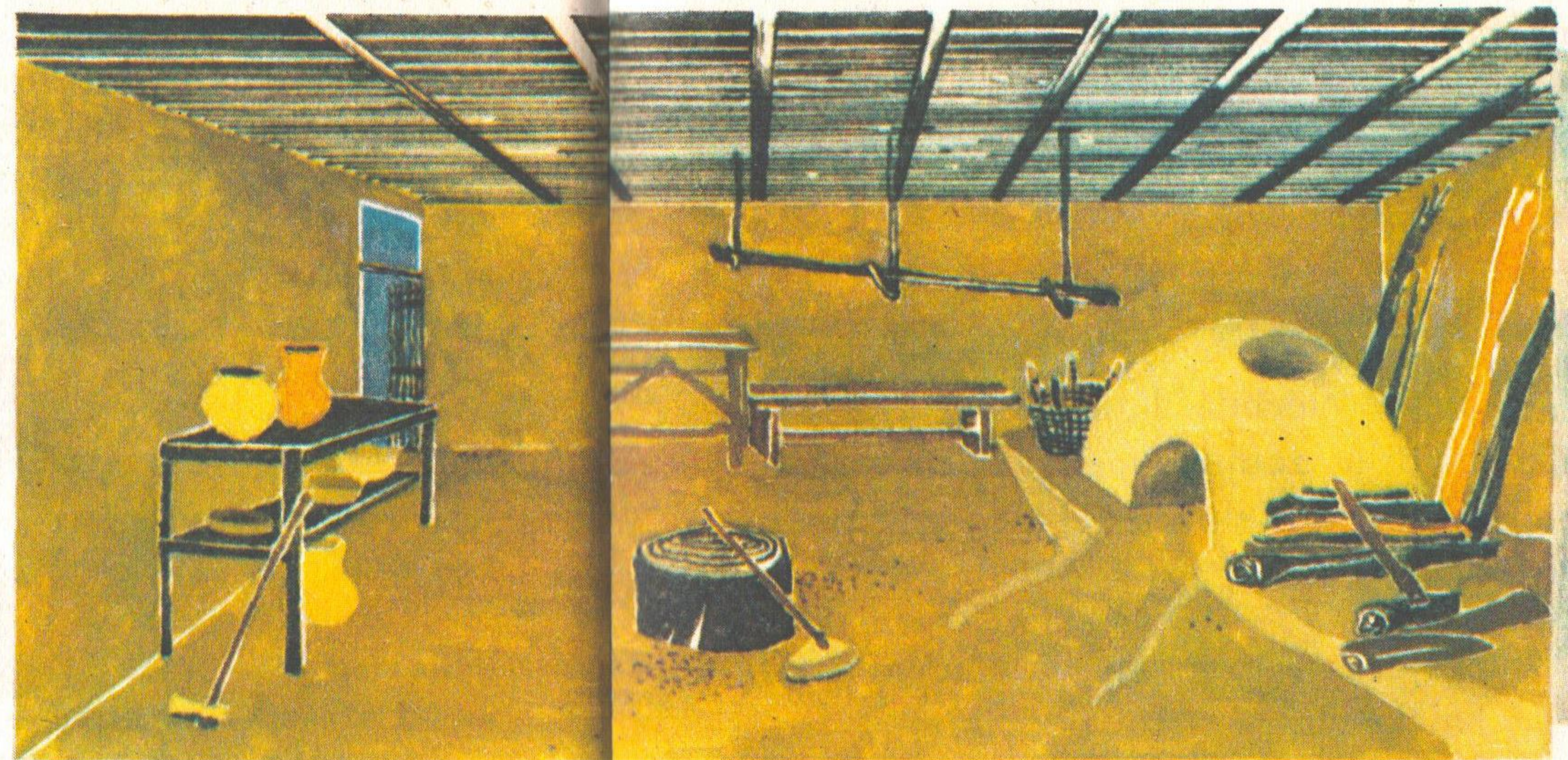
Ľudia sa učia poslúchať

Nový kov ľudí na mnoho storočí doslova opantal. Materiál potrebný na jeho výrobu začali systematicky hľadať, a tak sa popri pastieroch, roľníkoch a poľovníkoch zjavujú nové zamestnania: kovolejárstvo, zbrojárstvo, šperkárstvo, baníctvo a ďalšie. Nové zamestnania začali ľudí deliť na bohatých a chudobných. Ten, kto dokázal nájsť nálezisko kovov, zbohatol — tak ako tí zlatokopi na Divokom západe o mnoho tisíc rokov neskôr — ale zbohatol aj ten, kto spoznal tajomstvo výroby dobrého tvrdého bronzu, ten, kto z neho vedel odlievať dokonalé zbrane, krásne šperky. A, prirodzene, zbohatol aj ten, kto si všetky tieto výrobky vedel zadovážiť, a najväčšími

Z prvých kovov sa vyrábali najmä šperky.

Obydlia pravekých ľudí neboli až také primitívne. Aj z dreva, hlíny a šašiny či slamy sa dá postaviť príbytok, v ktorom je sucho a teplo.

zbohatol muž, ktorý získal bronzový meč, pretože meč znamená odjakživa aj moc.

A tak boli medzi ľuďmi v bronzovej dobe bohatí a chudobní, mocní a tí, čo museli poslúchať. Jestvuje mnoho objavov, ktoré to jasne dokazujú, mnohé pochádzajú aj zo Slovenska.

Mesto na Myšej hôrke

Neďaleko Spišského Štvrtka na východnom Slovensku vykopali archeológovia najstaršie slovenské „mesto“. Slovo „mesto“ treba dať do úvodzoviek, pretože to nebolo mesto v dnešnom slova zmysle, mesto s električkami, obchodnými domami a úradmi, ale veľká osada, ktorú chránil vysoký kamenný múr. Starší kamenný múr sa dosiaľ nenašiel v celej strednej Európe! Môžeme byť teda pyšní na to, že u nás pred takmer 5000 rokmi žili takí šikovní ľudia, čo vedeli postaviť prvý múr v strednej Európe! Tí ľudia boli nielen šikovní, ale tiež mocní a bohatí, pretože na stavbu vysokého kamenného múru s pevnými

bránami a ďalšími opevneniami bolo treba veľmi veľa pracovitých rúk i majetku.

Toto „mesto“ obývali mocní a asi aj pyšní páni. Ako sa však sami presvedčili, neboli dosť mocní ani bohatí, a ani ich múr dosť pevný a vysoký, pretože „mesto“ prepadli neznámi nepriatelia, dobyli ho, zničili a vypálili. Zničili ho tak dôkladne a rýchlo, že ho nestačili ani vykradnúť, a tak v jeho troskách našli archeológovia hotové poklady. Napríklad aj zlato ukryté pod dlážkou domov v maličkých kamenných komôrkach.

A práve toto „mesto“ na skale, ktorej sa dnes hovorí Myšia hôrka, dosvedčilo, ako sa vtedy ľudia podelili na bohatých a chudobných, na mocných a poslušných. Kým totiž obyvatelia „mesta“ na Myšej hôrke pracovali s bronzovými nástrojmi a pod zemou skrývali zlaté poklady, obyčajní dedinčania v okolí ešte vždy otlkali kamene na jednoduché nožičky a ďalšie nástroje kamennej doby. (Pokračovanie)

PÍŠE PAVEL DVORÁK
ILUSTRUJE NAĎA RAPPENBERGEROVÁ

Šlachetný človek

ONDREJ SLIACKY

Bolo už sedem hodín, a Danka stále ležala v posteli. Lenže bodaj by vstávala, keď vedela, že má ísť do zdravotného strediska k lekárke. Nuž a kto by sa hnal tam, kde môže dostať hoci injekciu.

Ale otec bol neúprosný. O pol hodiny bol už s Dankou v zdravotnom stredisku. A tam sa Danka nestačila ani dobre rozohľadnúť, už jej sestrička vyhrnula rukáv na blúzke, gumenou páskou stiahla ruku a vpichla do žily injekčnú ihlu.

„Si ty ale hrdinka, keď neplačeš,“ obdivovala malú pacientku sestrička, zatiaľ čo cez injekčnú ihlu odkvapkávala do skúmavky Dankina krv.

Sestričkina pochvala sa Danke tak páčila, že zo strediska odchádzala celkom veselá. Len keď si s otcom sadli do auta, odrazu zvažnela a hovorí:

„Ocko, keď mi prídu peniaze, tak ich vráť. Dobre?“

„Aké peniaze?“ začudovane sa pozrel otec na Danku.

„Predsa za krv, čo som darovala,“ odvetila Danka.

„Aha,“ pochopil otec a usmial sa. No kým stačil Danke povedať, ako to s jej krvou vlastne bolo, pustila sa Danka do vysvetľovania.

„Krv je vzácna, vieš. Aj súdružka to vravela. A vravela aj to, že čo je vzácne, to nemožno predávať, to možno len darovať. A ešte povedala, že tí ľudia, čo svoju krv darujú chorým a nezoberú za ňu peniaze, sú šlachetní, vieš?“

„Viem,“ prikývol otec s úsmevom. „Takže keď ujo poštár donesie tie peniaze, vrátiš ich?“

„Vrátim,“ povedal otec. „Celkom isto vrátim,“ dodal vážne a v tej chvíli cítil, ako čosi hrejivé mu zaplavuje srdce.

Slovensko v najstarších

a ešte starších dobách

SÚŤAŽ! SÚŤAŽ! SÚŤAŽ! SÚŤAŽ! SÚŤAŽ!

Milí súťažiaci slniečkári!

Keďže cez vianočné sviatky budete mať na našu súťaž viac času, a Vianoce sú sviatky, v ktorých je plno radosti, prekvapení a poézie, rozhodli sme sa prekvapiť vás otázkami zo slovenskej poézie pre deti. Naše decembrové otázky sa týkajú kníh troch významných slovenských básnikov. Čitateľov poézie zaujali svojím humorom, vtipom a fantáziou.

**„Traja múdri idú do Tramtárie,
spievajú si tri kapustné árie:
Tramtará!**

**Jedzte kyslú kapustu, je zdravá!
Jedzte zdravú kapustu, je kyslá!
Zdravte kyslú kapustu, je jedlá!
Každá správna kapusta je kapustová!“**

Otázka č. 1: Z akej knihy je úryvok? Akú funkciu zastáva jej autor vo vláde Slovenskej socialistickej republiky?

**„Pred vyše 2500 rokmi žil v starom
Grécku muž menom Táles. A tento Táles
sa raz zabával s kúskom stuhnutej živice
— jantárom, alebo, ako sa vpravelo po
grécky, s elektrónom. A spozoroval, že**

Správne odpovede z 2. čísla:

1. Hanička z knihy Rozprávky starej matere od Márie Jančovej.
2. Anka sa zľakla splašených koní a zamdlela. Úryvok z knihy Martina Rázusa Maroško.
3. Matka dostala z Ameriky telegram

o smrti svojho muža; kniha má nozov Jano podľa hlavného hrdinu, chudobného dedinského chlapca. Napísal ju Fraňo Kráľ.

Knihu dostanú títo vyžrebovaní súťažiaci:

Boris Hrbatý, Senica; Monika Láz-

**jantár, keď sa chvíľu trie kúskom látky,
príťahuje drobné ľahké predmety.
O mnoho storočí neskôr prišli na to, že
to, čo spozoroval Táles, bola vlastne
elektrina, a preto aj nazvali elektrinu
elektrinou: podľa Tálesovho elektrónu.“**

To nie je učebná látka z fyziky, takto prekvapivo a zaujímavo sa začína jedna z najkrajších básní slovenskej modernej poézie pre deti.

Otázka č. 2: Kto je pod básňou Jantárový svet v knižke vlastnoručne podpísaný?

**„Mám dve dcéry. Veľkú Katu,
chvíľu planú, chvíľu zlatú.
No a potom malú Táňu,
chvíľu zlatú, chvíľu planú.
Keď sú zlaté,
tak sú mojou potechou.
Keď sú plané, tak ich bijem varechou.“**

Otázka č. 3: Koľko bolo tých variíet v skutočnosti? Uveďte aj meno básnika a názov jeho knihy.

Odpovede nám posielajte na korešpondenčnom lístku do konca decembra. Do zberovania o knižné ceny zaradíme každého, kto správne odpovie aspoň na jednu otázku.

niková, Nitra; Jozef Oravkin, Heľpa; Marta Chupáčová, Horná Súča; Patrik Lukáč, Trnava; Erika Holecová, Dubník; Maroš Miškeje, Bošany; Mária Almássyová, Bratislava; Pavol Vašek, Trenč. Turná; Lenka Račková, Kysucké Nové Mesto.

Špinavý sneh

*Zima prišla, sniežik padá,
biely sniežik darmo hľadám.*

*Od čoho je špinavý?
Nejde mi to do hlavy.
Sniežik špinia výfuky z áut
i komíny tovární,
a my zatiaľ nemáme naň
špeciálnych čistiarní.
Keď z nás budú inžinieri,*

*môžete si byť istí,
my už niečo vymyslíme,
nech je sniežik vždy čistý.*

Ivana Feráková,
Bratislava - Devín

Zápisník Slniečka

ŽIVOTNÉ JUBILEUM. 25. decembra t. r. dožíva sa významného životného jubilea spisovateľka Mária Jančová. Jej jubileum je slávnosťou celej modernej slovenskej detskej literatúry, pretože bez jej kníh si nemožno túto literatúru ani predstaviť. Knihy Rozprávky starej matere, Carlucci, Braček a sestrička, a iné zostanú navždy v povedomí slovenských detských čitateľov. Tak ako doteraz i v budúcnosti budú pre svoju hlbokú vieru v dobro a v prostého človeka studnicou, ktorá svojou čistou, pramenitou vodou bude ovlažovať ďalšie generácie malých i veľkých čitateľov. Jubilanke k jej sedemdesiatinám srdečne blahoželáme a prajeme veľa tvorivých síl do ďalšej tvorby, na ktorú tak netrpezlivo čakáme.

ZOMREL FRANTIŠEK HÜBEL. V októbri t. r. nečakane zomrel akad. maliar F. Hübel. Jeho smrťou stráca súčasné slovenské výtvarné umenie talentovaného tvorcu, slovenská detská kniha významného ilustrátora a Slniečko, ktoré neraz vyzdobil

originálnymi ilustráciami, spoľahlivého spolupracovníka, výtvarného poradcu a predovšetkým dobrého, nezištného priateľa. Česť jeho pamiatke!

NÁŠ TIP. Každému, kto chce dôkladne poznať svoje rodné Slovensko, odporúčame zoznámiť sa s najnovšou publikáciou popredného tvorca literatúry faktu Vladimíra Ferka **KNIHA O SLOVENSKU.** Autor v nej zasvätené rozpráva o minulosti i prítomnosti Slovenska, povodí vás po jeho krajoch, zoznámi s prírodnými zvláštnosťami, s kultúrnymi i historickými pamiatkami, so životom na hradoch, v dedinách i mestách, predstaví vám slávnych rodákov, spisovateľov, vedcov, revolucionárov, ktorí stáli na čele zápasov za náš socialistický dnešok. Ďalej vám dôverne porozpráva o Bratislave, Dunaji, starých slovenských remeslách, chránených živočíchoch, o pravekom človeku z Gánoviec a o mnohých iných zaujímavých veciach. Nemeškajte! Čo najskôr si zaopatrte krásnu obrázkovú knihu, s ktorou sa slovenské deti ešte dosiaľ nestretli.

VIAZANÉ SLNIEČKO. Pre tých, ktorí si zhromažďujú zviazané Slniečka, oznamujeme, že máme ešte na sklade 26 kusov VII. roč. (1974—

75) a 270 kusov VIII. roč. (1975—76). Cena jedného ročníka je 38 Kčs. Objednávky posielajte na adresu: Slniečko, Klincová ul. 35/a, 801 00 Bratislava.

TVORCOVIA DETSKEJ KNIHY. S týmto názvom vychádza v ML doplnené vydanie súboru 32 spisovateľov a 22 ilustrátorov kníh pre deti a mládež. Pod každou fotografiou je faksimile podpisu autora, na rube sú základné životopisné údaje a informácie o jeho tvorbe. Fotografie možno použiť pri školských knižných výstavkách, na nástenkách pri životných jubileách, na hodinách slovenčiny atď. Súbor fotografií (cena 15 Kčs) dostať v každom kníhkupectve, ale možno si ho objednať aj priamo vo vydavateľstve Mladé letá, nám. SNP 12, 894 26 Bratislava.

Z RUKOPISOV MLADÝCH LIET. Básnik Štefan Moravčík odovzdal vydavateľstvu Mladé letá rukopis veršov pre deti s názvom Raketa so zlatým chvostom.

Slniečko

Mesačník pre deti. Vydávajú Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež. Adresa redakcie: 801 00 Bratislava, Klincová 35/a. Telefón 681-58, 645-87. Šéfredaktor Ján Turan, zást. šéfredaktora dr. Ondrej Sliacky, CSc., výtvarno-technický redaktor Ondrej Máriašy. Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava-Krasňany. Rozširuje PNS. Informácie o predplatnom a objednávky prijíma každá pošta a doručovateľ. Objednávky do zahraničia vybavuje PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, 884 19 Bratislava, Gottwaldovo nám. 6. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena výtlačku 3 Kčs, ročné predplatné 30 Kčs. Neobjednané rukopisy redakcia nevracia.

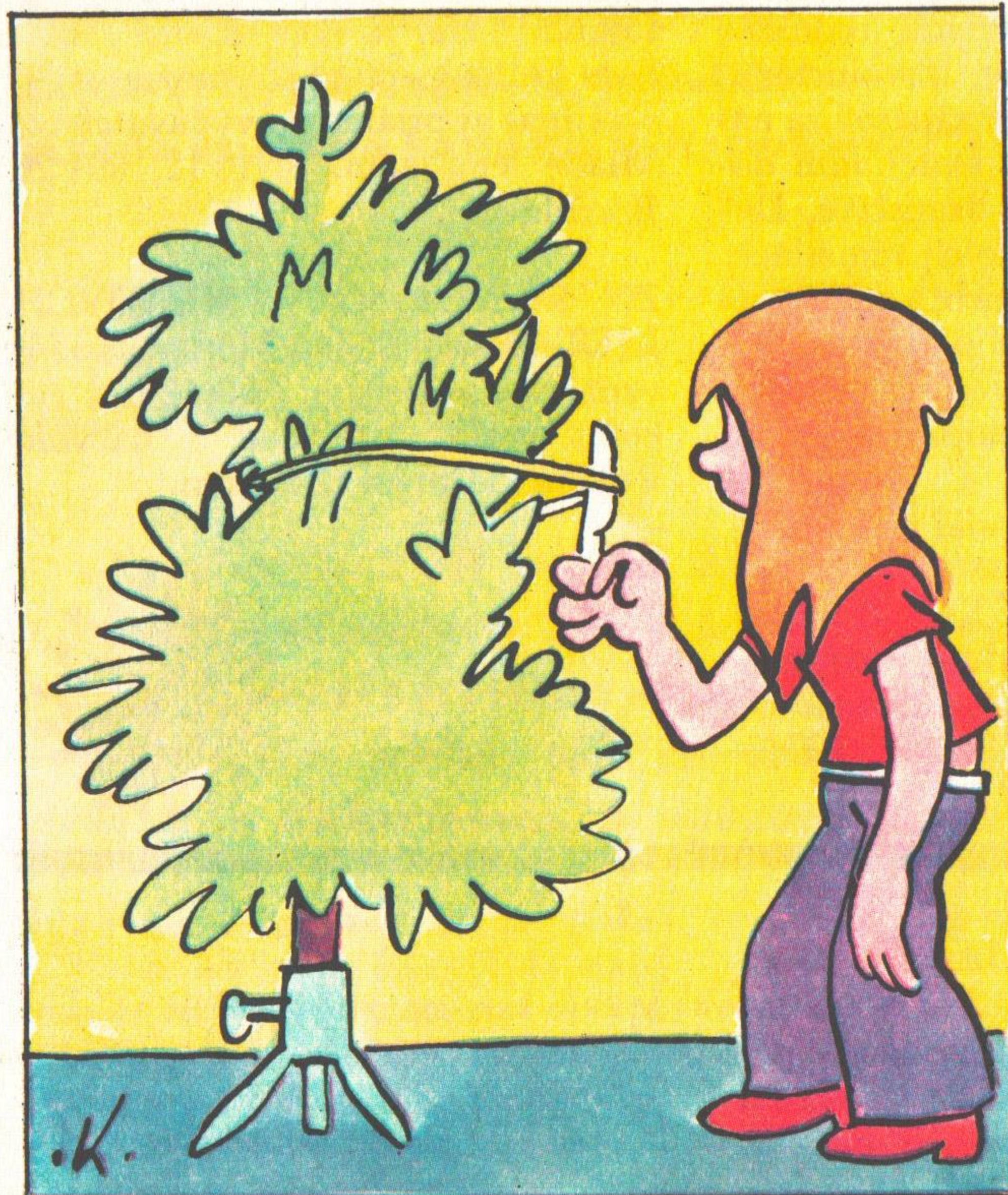

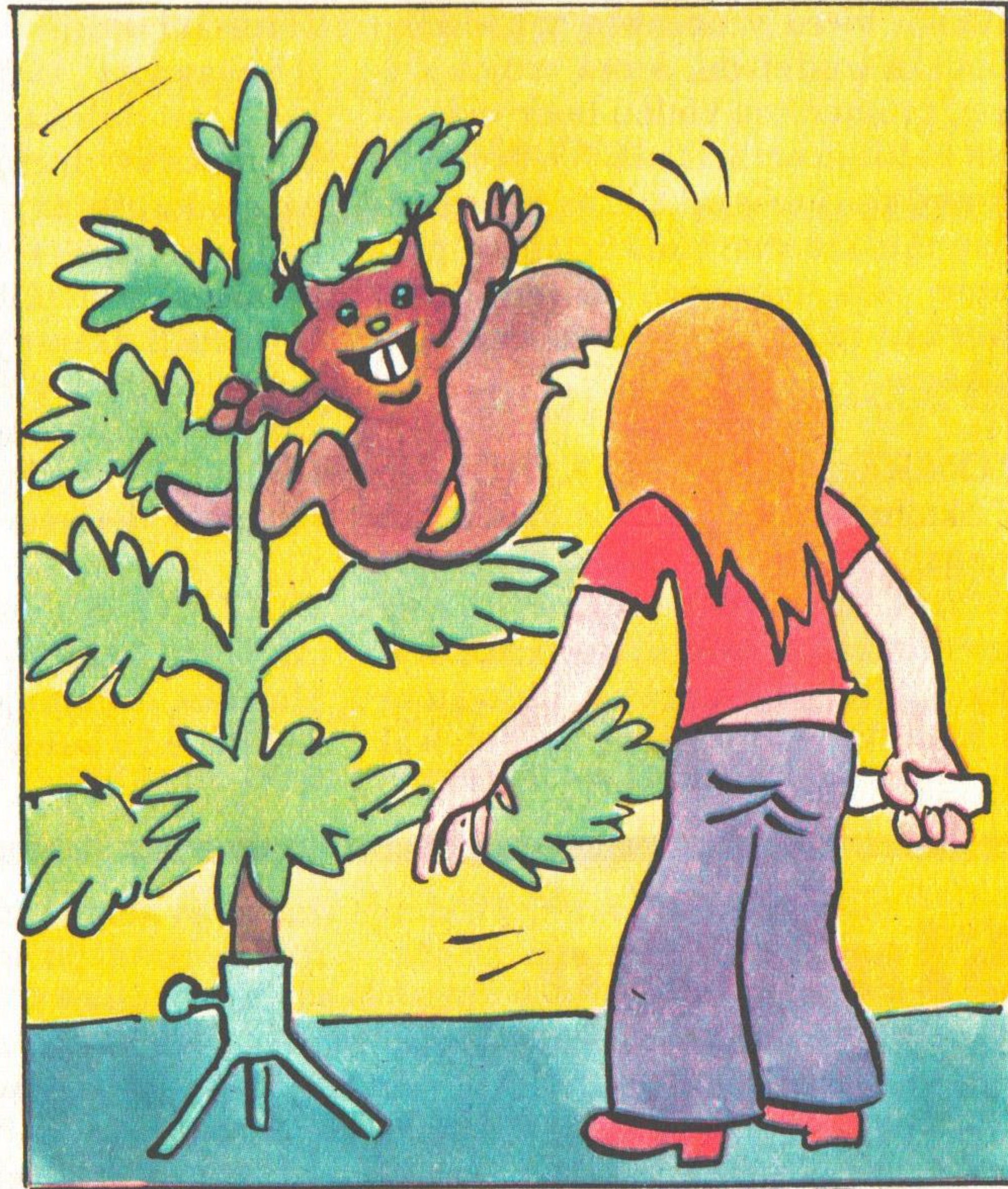
Prečo ma len vyťali,

vraví stromček Dite.

Prečo by sme nemali

čosi živé v byte?